Tiende jaar No. 95

BRABANT STRIP Magazine

THE SPIRIT

BY WILL EISNER

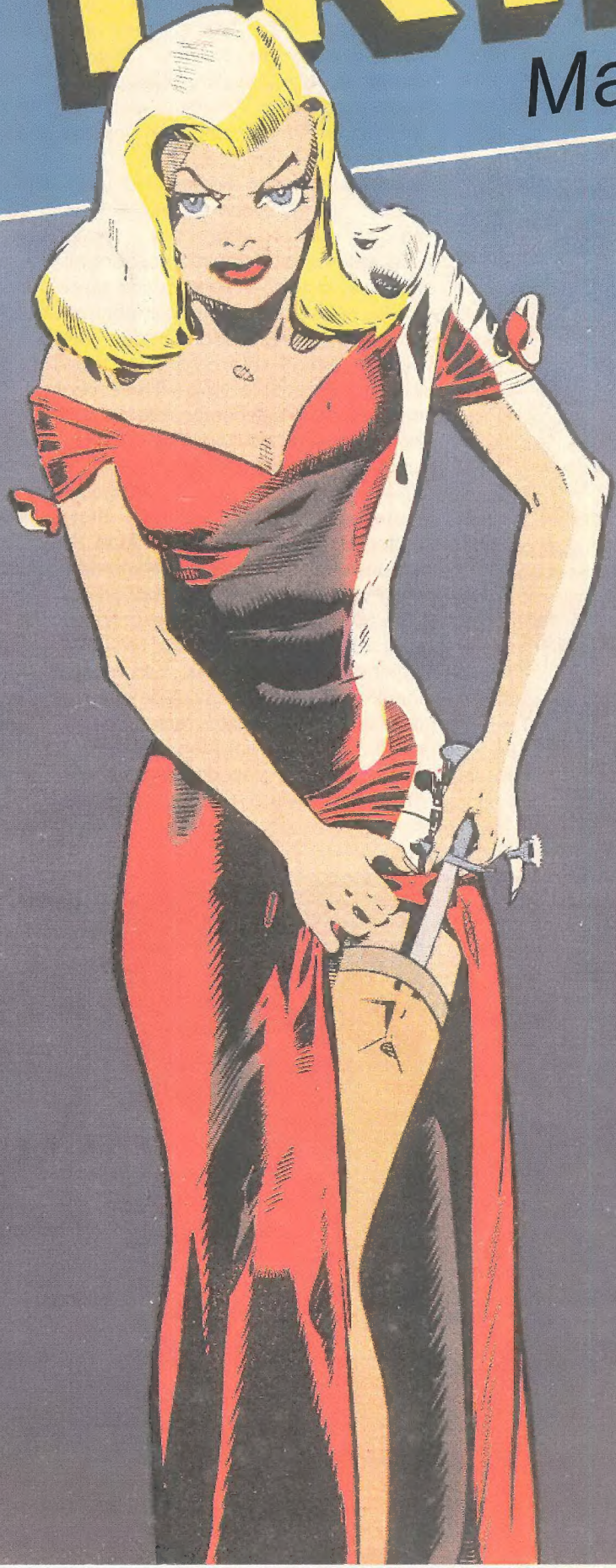

0c

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis voor leden van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub*. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, Jozef Peeters, de familie Lezy, Martin Floré, Joop Schreurs, Philippe Mouvet.

Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen, Jan van Riel

INHOUD

Cover : © Will Eisner
Agenda 3
Will Eisner 4
Koffie klets 23
Nieuwe strips 28
Reclamestrips 30
Uitgelezen 36

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeel-dingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.

Lidgeld 2002 B/NL :20 euro
(B):**001-2980926-95**
(Nl) : Giro **7616528**

Redactieadres:
Brabant Strip vzw
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel :(0032)(0) 52 / 31.23.46
E-mail en internetadres :
brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be
nr.2 van 28/02/2002
1.100 exemplaren

Happy 85th birthday, Mr. Eisner!

De oudjes zijn nog kras. Will Eisner, die vorige eeuw zowat de belangrijkste momenten uit de Amerikaanse strip-geschiedenis meemaakte, en ook zelf hielp schrijven, wordt 85.
Vijf-en-tachtig, een carrière in de strip-wereld van meer dan 60 jaar, het zet aan het denken. Vooral als je merkt hoeveel hits je op het internet aantreft wanneer je zijn naam intikt. Hoe meer je over Eisner leest, hoe meer het opvalt dat hij geen genoegen nam met het routineus uitmelken van een succesvolle formule. Hij heeft meer dan één keer risico's genomen, alles achter zich gelaten en een totaal nieuwe weg ingeslagen. Nooit twee keer hetzelfde maken, altijd weer het verhaal willen vertellen in beelden, en toch inter-nationaal begrepen worden. Mag zo iemand een kunstenaar genoemd wor-den? Van ons mag dat. Na het verhaal van Will Eisner brengen we ook een overzicht van de verhalen van The Spirit in het Nederlands. Een uitste-kende stripreeks, waarvan de uitgave door verschillende uitgevers aangevat werd. Helaas kwam men niet verder dan één vijfde van de beschikbare titels. Overigens zijn ook in het Engels

alle verhalen vandaag nog steeds niet in album verkrijgbaar. The Spirit is namelijk geen Superman, er moet al eens nagedacht worden bij het lezen van een verhaal. Niet erg commercieel.
De redactie.

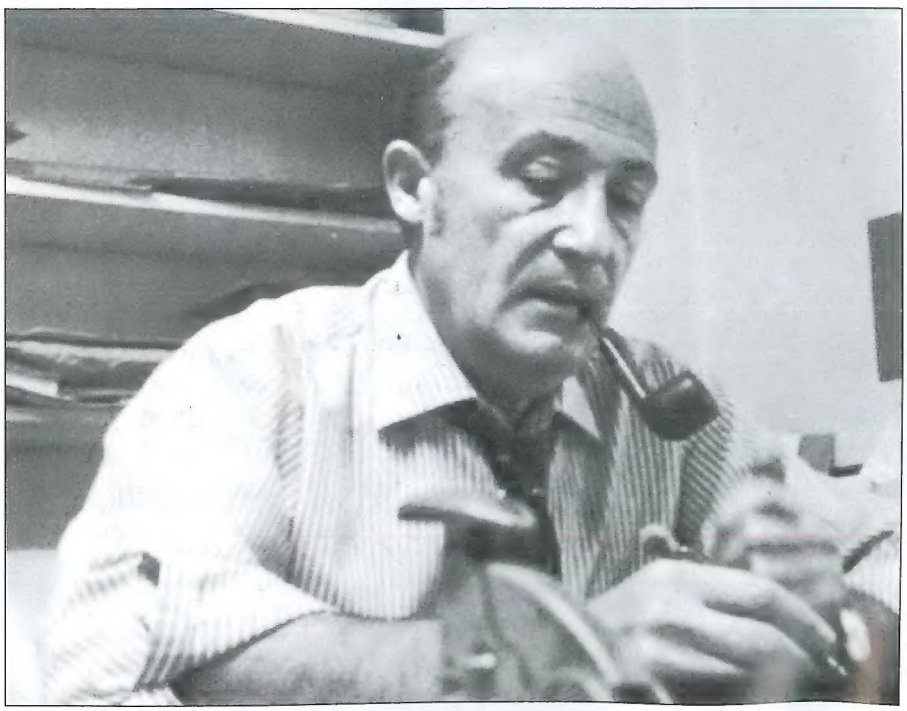

Ledennieuws

Collectie Fenix 2002

Er is alweer een succulent album verkrijgbaar in onze collectie. Deel 8, *Oktaaf Keunink vecht terug!,* rolde met enige barensweeën van de persen. Omdat we echt altijd proberen de sfeer van de albums van jaren geleden zo goed mogelijk te benaderen, moest dit album natuurlijk ook het vroegere formaat hebben. Oblong heet dat, en dat stelde blijbkaar wat technische problemen met de druktechnieken van vandaag. Wie maakt nu ook nog een strip in zo'n onmogelijk formaat? Wij natuurlijk.

Ondanks herhaalde verwittigingen in deze rubriek komen nog regelmatig stortingen binnen op onze rekening voor Collectie Fenix 2002. Niet doen! Nogmaals : we doen het allemaal niet met opzet, maar na onze oproep in magazine 92 (verscheen eind november!) stroomden de bestellingen binnen. Op 30 december stelden we vast dat meer dan één tiitel al uitgeput was in voorbestelling. Zodoende wisten we zeker dat betalingen die na 1/1/2002 nog zouden aankomen, er gewoon niet meer bij konden : de reeksen waren uitverkocht! Alle leden van wie we het geld later kregen, hebben een brief gekregen en het geld is bij de meesten al teruggestort (we zoeken nog naar het rekeningnummer van enkele Nederlandse leden : reageren aub). Wie dus snel gereageerd heeft, begin december, is bij de gelukkigen.

Is dat nummer nu nog niet verschenen?

Ettelijke telefoons en e-mails kregen we weer vorige maand, omdat er nog geen magazine in de bus lag. Nog eventjes de goede afspraak herhalen : tien keer per jaar verschijnt een magazine, maar dat is niet noodzakelijk aan een bepaalde MAAND verbonden. Er zijn in het verleden al maanden geweest zonder magazine, en andere maanden met twee magazines. Maar op het einde van het jaar zijn er altijd tien in de bus gevallen, nu al tien jaar lang. Een gouden tip : wacht dus een paar weken vooraleer te gaan telefoneren waar het nieuwe magazine blijft, geef die postbode ook eens een kans. Op de website is overigens perfect te volgen wanneer een nieuw magazine verzonden wordt. O ja, in juli en augustus moet je helemaal niets verwachten, want dan zijn wij ook met vakantie.

Ledendag Lichtervelde

Naar jaarlijkse goede gewoonte houden we op 3 maart onze ledendag in Lichtervelde. *Le tout West-Vlaanderen* en omstreken komt gegarandeerd afgezakt naar het kleine maar gezellige zaaltje in de Boomgaarstraat. Uiteraard kan daar alles afgehaald worden wat besteld werd. Leden krijgen een gratis tafel om ruilwaar uit te stallen. Vooraf reserveren bij Filip Vanderper is wel nodig. Zie ook pagina 38.

Hoe kom je in Lichtervelde?

Lichtervelde is werkelijk het centrum van West-Vlaanderen. Vanuit Brugge of Kortrijk neem je de A17, vanuit Oostende de N33, vanuit Veurne of Gent (via Aalter) de N35. Kom je met de wagen via de A17 Brugge-Kortrijk, dan neem je de afrit "Lichtervelde". Je kiest na de afrit voor de richting Kortemark-Diksmuide en komt zo in de Koolskampstraat. Na zo'n 800 meter de richting "centrum-Zwevele" volgen. Bij het binnenrijden van Lichtervelde links de Astridlaan inrijden (aan het Chinees restaurant). Daarna de eerste straat rechts, de Neerstraat en je komt vanzelf op de markt van Lichtervelde. Steek de markt over en rij langs het gemeentehuis een stukje de Torhoutstraat in. De eerste straat rechts is dan de Boomgaardstraat. De ingang van de zaal bevindt zich in deze straat aan de rechterkant, er is een kleine parking voor wie strips wil uitladen.

HIER IS HET

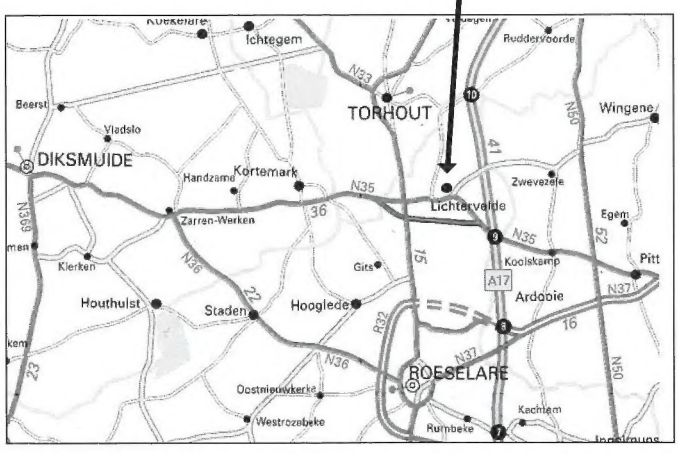

DE BOOMGAARDSTRAAT

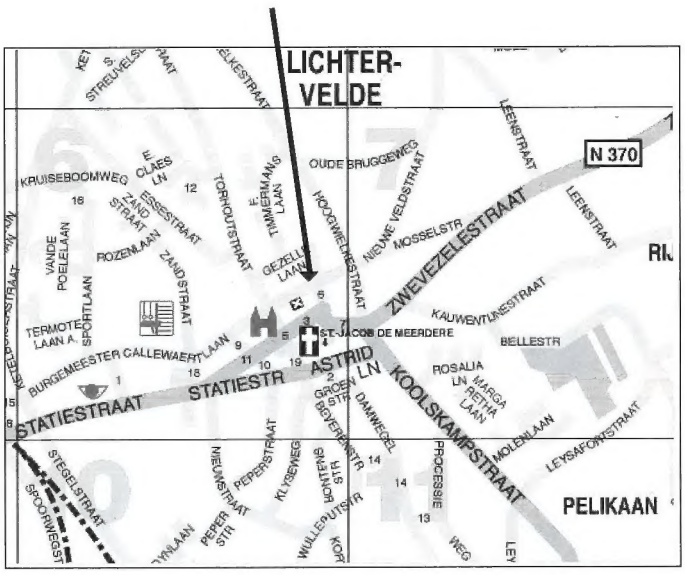

Will Eisner wordt deze maand 85. Zijn carrière kende verschillende hoogtepunten : hij is niet alleen de schepper van de legendarische strip The Spirit, maar ontwikkelde eind jaren 70 ook met A contract with god de 'Graphic novel' of striproman. Zijn naam is evengoed verbonden aan band- en broodwerk als aan stripwerk dat de waardering "kunst" ambieert, maar hij weet de lezer het best emotioneel te raken wanneer hij op eenvoudige wijze karakters en situaties uit het dagelijkse leven tekent. Eisners beste verhalen zijn kort, enkele platen slechts, maar laten meer indruk na dan een rek vol van de doorsnee held. Zijn kwaliteiten als tekenaar en scenarist worden dan ook algemeen geroemd. Als zijn stripverhalen, nochtans op-en-top New Yorks, Europees aandoen, is dat omdat hij tal van tekenaars beinvloedde, zowel binnen als buiten Amerika. De prestigieuze jaarlijkse Eisner Award is dan ook een terecht eerbetoon aan de grootmeester van het Amerikaanse beeldverhaal.

- Yves Kerremans -

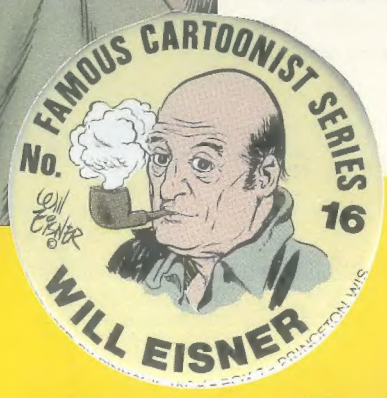

Will Eisner maakt niet graag twee keer hetzelfde

Eerste strippogingen

Will Eisner werd op 6 maart 1917 geboren als eerste zoon van Joodse immigranten in New York. Vader Eisner was een landschapsschilder in Oostenrijk, maar had werk gevonden in New York als schilder van theaterdecors. Om het krappe gezinsbudget aan te vullen, moest Will na school en in de weekends kranten bezorgen.Amerikaanse kranten publiceerden in die periode strips als Krazy Kat (George Herriman), Flash Gordon (Alex Raymond), en Thimble Theatre (E.C.Segar). Volgens Eisner kreeg hij toen de 'stripmicrobe' te pakken. Hij bleek al snel over artistieke kwaliteiten te beschikken en werd daar volledig in gesteund door zijn vader. Zijn werk werd niet alleen gepubliceerd in schoolbladen, maar ook in literaire magazines. In 1935 begon hij zich toe te leggen op het tekenen van strips, vooral beïnvloed door de reeds genoemde Elzie Segar. Eisners eerste pogingen resulteerden in *Harry Carey* en *The Flame*. Ondertussen werkte hij achtereenvolgens als assistent in een drukkerij, als lay-outer en als art director.

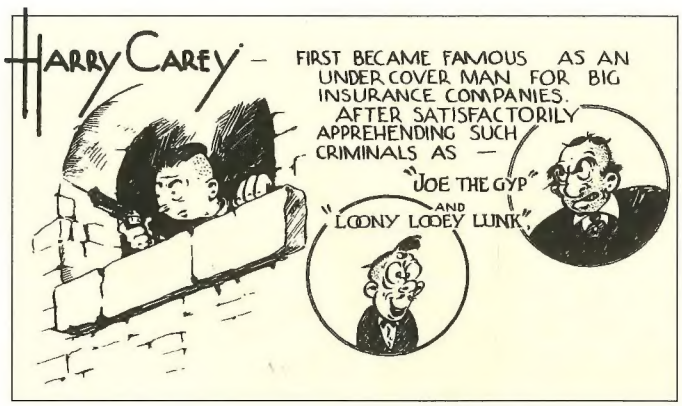
HARRY CAREY — FIRST BECAME FAMOUS AS AN UNDER COVER MAN FOR BIG INSURANCE COMPANIES. AFTER SATISFACTORILY APPREHENDING SUCH CRIMINALS AS —
"JOE THE GYP"
AND
"LOONY LOOEY LUNK"

De Eisner-Iger studio

Vanaf 1936 ging het razendsnel voor Will Eisner. Zijn eerste strips verschenen in *Wow, What A Magazine!* : *Harry Karry* (gebaseerd op zijn eerste pogingen met Harry Carey) en *The Flame*. Het magazine hield het maar vier nummers vol, maar betekende voor Eisner de start van een veelbelovende stripcarrière. Na het stopzetten van *Wow* ging Eisner in zee met Samuel 'Jerry' Iger, een andere medewerker van het ter ziele gegane magazine. Ze huurden tekenaars in zoals Bob Kane, Lou Fine en Jack Kirby. De studio werkte als een echte stripfabriek en leverde enorme hoeveelheden stripwerk af voor comic books. De eerste studiostrips werden in Engeland en Australië gepubliceerd. Eisner was toen 19 en bedacht, schetste en inkte in meerdere tekenstijlen. Hij verdiende op die manier aardig zijn brood : *"per komplete pagina kregen*

we 5 dollar, dus tekeningen, tekst, alles. Bob Kane verliet mijn studio en ging naar DC, want daar kreeg hij 7 dollar per pagina. Hij vertelde me dat hij daar een strip met de naam Batman ging maken. Wij waren goede vrienden en het was erg zuur dat ik hem geen 2 dollar méér kon betalen. Maar mijn winst was slechts 1.25 dollar per pagina. Toch hebben wij destijds goed verdiend". Tekenend voor Eisner is de dualiteit tussen het artistieke en het zakelijke aspect van zijn carrière. Op het hoogtepunt van de Eisner-Iger studio krijgt hij een aanbod om een krantenstrip te gaan maken. Eisner verkoopt zijn aandeel in de studio om een volledig nieuwe weg in te slaan. In 1989 maakt Eisner over deze studio-periode een strip, *The Dreamer*, die een boeiende blik brengt achter de schermen van de Amerikaanse stripwereld in de jaren dertig. We maken het ontstaan mee van Superman en Batman, we zien Bob Kane en Jack Kirby aan het werk, en natuurlijk Will Eisner zelf. In de strip is hij "Billy", de dromer, die er steeds van droomt nieuwe wegen in te slaan. Routine is niets voor hem.

◀ *badge met zelfportret van Will Eisner*

▼ *Comic Sections, The Spirit als krantensupplement*

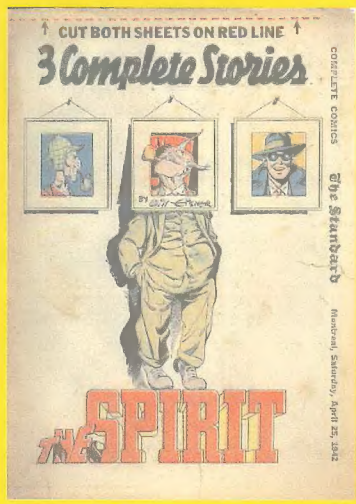

MAX

STRIPZOLDER

AANKOOP - VERKOOP STRIPVERHALEN

Nieuw, antiek, tweedehands, luxes, curiosa,...
alles op stripgebied!

Eerste en laatste dinsdag van de maand
van 16.00 - 21.00 uur
Alle andere dagen open op afspraak
ZEMSTBAAN 55 2800 Mechelen
015/41.27.99

Zie ook www.Sterrenplukkers.com

DE STERREN-PLUKKERS

★ MAGAZINE OVER VANDERSTEEN & STUDIO ★

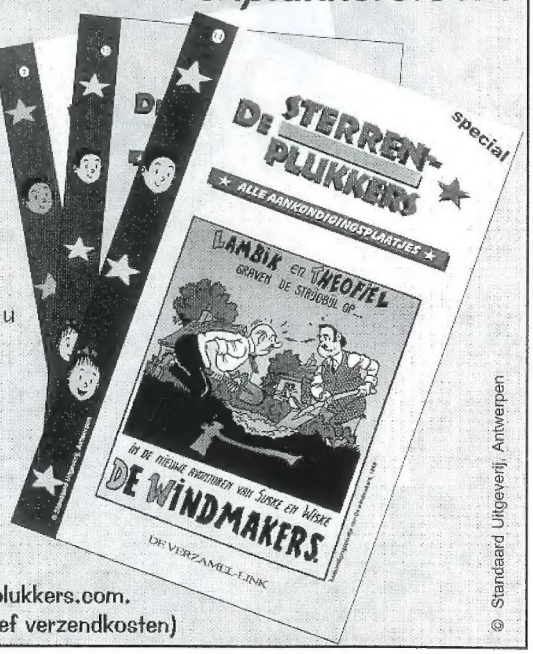

De Sterrenplukkers is een magazine dat diep ingaat op alle aspecten van *Suske & Wiske* en *Studio Vandersteen*. Zowel het roemruchte verleden als het heden komen ruim aan bod. Voor *690 frank of 35 gulden* krijgt u vier magazines per jaar en bent u verzekerd van het beste nieuws op dit gebied. Binnenkort verschijnt nummer 12 van dit *'Vander-'steen*goede magazine!

Wordt lid voor BF 690,- of fl 35,-
Voor **België:** Maak het lidgeld over op bankrek.nr.: 320-0037738-75
t.n.v.: Marcel Mallant, De Wiek 52265 VK Leidschendam, Nederland
Voor **Nederland:** Maak het lidgeld over op girorek.nr: 6705105
t.n.v. De Sterrenplukkers, Genemuiden

Kijk ook op **www.Sterrenplukkers.com.** Vragen?: info@Sterrenplukkers.com.
Of bestel een *proefnummer* voor slechts BF 85,- of fl 4,50 (*inclusief* verzendkosten)

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

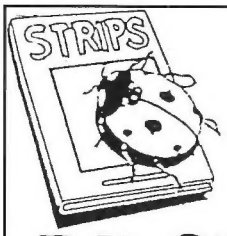

Stripspeciaalzaak

DE STRIPKEVER

Bruulcenter - Bruul 79 - 2800 MECHELEN
Tel+fax : 015/21.76.05
Stripkever@jedi.be

Open : ma : 13uur30 - 18uur
di-vr: 10-13uur, 14-18uur
za : 10 - 18uur
Elke eerste donderdag van de maand open tot 20 uur.

De 'Comic Book Section'

Op het hoogtepunt van het succes stapte Eisner dus in 1939 uit de studio, om in te gaan op het voorstel van de *Quality Comics Group*. Busy Arnold bood hem de kans iets geheel nieuws te maken: een wekelijkse krantenbijlage onder de vorm van een comic. Eisner greep die unieke kans met beide handen. De 16-pagina tellende bijlage was meteen een enorm succes: de oplage liep op van 1,5 miljoen in het begin tot 5 miljoen exemplaren! Eisner ontwierp de drie strips die wekelijks in de *Weekly Comic Book* (later veranderd in *Comic Book Section*) zouden gaan verschijnen, en tekende de eerste ook zelf. Die eerste en belangrijkste strip was *The Spirit. Lady Luck* en *Mr. Mystic* vulden de rest van de bijlage. Lady Luck houdt het vol tot 1946, Mr. Mystic maar tot 1944. Ze werden vervangen door een resem humoristische kortverhaaltjes. Van juni 1940 tot oktober 1952 verschenen 645 Comic Book Sections. Eisner vond in deze formule een vrijheid die hem wel beviel : *"Ik had geluk, ik had veel meer intellectuele vrijheid dan andere tekenaars. De Spirit-Sections verschenen als krantenbijlage, daarom hoefde ik mij geen zorgen te maken over de verkoop in de kiosken : de kranten werden toch verkocht. Ik kon maken wat ik wilde en de verhalen en thema's zelf uitzoeken".*

The Spirit

In het eerste Spirit-verhaal, dat op 2 juni 1940 verscheen, neemt prive-detective Denny Colt het op tegen de verderfelijke Dr. Cobra. Tijdens een vuurgevecht wordt een reservoir met een giftige vloeistof getroffen. Colt krijgt het goedje over zich heen en wordt dood verklaard. Als hij uit een coma ontwaakt, besluit hij iedereen in de waan te laten en voortaan onder de naam The Spirit te opereren. Buiten de wet om kan hij de misdaad immers te lijf gaan op een manier die hij als detective niet kon hanteren. Zijn vermomming bestaat uit een (miniskuul) masker en een paar handschoenen. Op het Wildwood kerkhof richt hij een ondergrondse schuilplaats met laboratorium in. Vooral in de eerste verhalen maakt hij gebruik van dat labo. Eisner voelde zich toen namelijk nog verplicht de Spirit gebruik te laten maken van een vliegende auto, zuurstofampuls en allerlei andere technische hoogstandjes.

De Spirit heeft altijd een bijzondere relatie met de ordehandhavers gehad. Commisaris Dolan was van in het begin op de hoogte van de identiteit van de Spirit. Het is dan ook Dolan die de ingerekende misdadigers gepresenteerd krijgt als de Spirit ze hardhandig heeft ingerekend. Dikwijls lijkt het een wedstrijd om schurken op te sporen en uit te schakelen. Met andere dienaars van de wet heeft de gemaskerde held echter meestal een minder goede relatie: ofwel zijn het corrupte hulpjes van nog corruptere politici, ofwel zijn het bureaucraten die totaal geen voeling hebben met het echte leven. Dolan heeft een dochter, Ellen, die verliefd is op de Spirit. Niettegenstaande hij Ellen wel aantrekkelijk vindt (getuige zijn jaloerse reakties als zij met andere mannen flirt) is hij steeds aan haar huwelijksaanzoeken kunnen ontsnappen. Tenslotte is er Ebony White, het zwarte hulpje van de Spirit. In het tweede verhaal is hij taxi-chaffeur en vanaf het derde verhaal fungeert hij als helper van The Spirit. Vanaf dan zijn Ebony en de Spirit onafscheidelijk. Ebony's taaltje (een soort slaventaaltje) en zijn (soms) onderdanige houding tegenover zijn baas moeten gezien worden in het tijdskader, namelijk de jaren 40. Dat een negerjongetje een belangrijke rol kreeg in een strip was in het Amerika van tijdens en net na WOII op zich al zeer uitzonderlijk.

Spirit-Dailies

De Spirit verscheen niet alleen in de wekelijkse krantenbijlage maar gedurende vrij korte tijd (oktober 1941 tot februari 1944) werd ook een dagstrip (daily) gepubliceerd. Eisner herinnert zich nog hoe hij als 23-jarige op stap ging met een Syndicate-vertegenwoordiger om Spirit-dailies te verkopen aan krantenuitgevers: *"De uitgever was tevreden over de strips, zowel over de tekeningen als het scenario. (...) Dan opende hij de krant op de strippagina en vroeg: ' welke moet ik eruit halen om The Spirit te kunnen plaatsen? ' Daar zat ik dan als 23-jarige vol met idealen en geconfronteerd met de harde realiteit, verplicht een andere tekenaar een mes in de rug te steken. Na lang aarzelen koos ik* Buck Rogers *omdat dat een oude strip was en science-fiction uit de mode was. De uitgever ging akkoord. Het absurde van de zaak is dat ik zelf in The Spirit veel sf zou introduceren, zoals de bekende The Outer Space Spirit sequentie".*

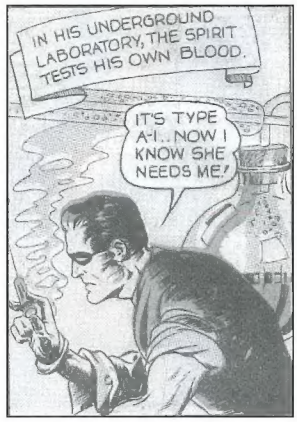

◀ *The Spirit in zijn labo, in één van de eerste wekelijkse afleveringen (21 juli 1940).*

▼ *Cover van Spirit comic book No.14 (Quality 1948)*

Follow THE SPIRIT *Daily* in The Record

COMIC BOOK SECTION

RECORD PHILADELPHIA

ACTION Mystery ADVENTURE

SUNDAY, APRIL 5, 1942

Copyright, 1942, by Everett M. Arnold

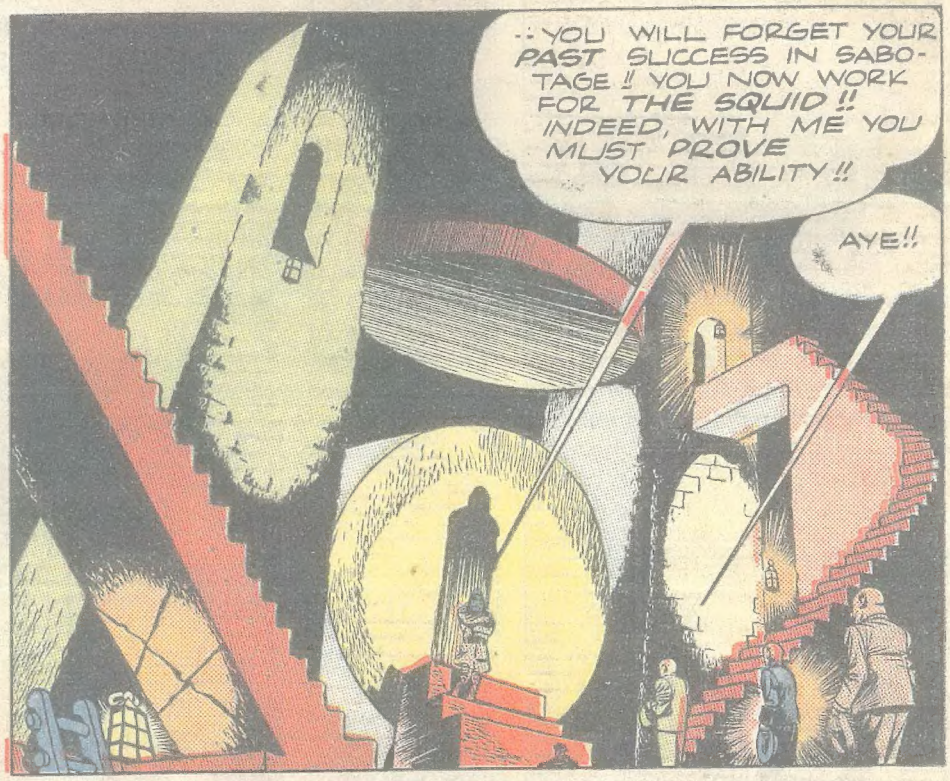

HERE ARE THE NECESSARY PAPERS ... EVERYTHING ELSE IS READY ! HISTORY WILL BE MADE UPON YOUR SUCCESS, I PROMISE YOU !! OH, YES ... ONE, THING ... I HAVE A PERSONAL ENEMY ... THE SPIRIT !! SHOULD YOU RUN ACROSS HIM IN THIS ... KILL HIM !! NO QUARTER ... NO MERCY ... KILL HIM AT ONCE ! THAT IS ALL !!

The Emerald of Rajahpur
THE SPIRIT
Will Eisner
SILK SATIN... THIS COURT HAS PROVEN YOU GUILTY OF THE MURDER OF LORD ELBY... AND SENTENCES YOU TO HANG BY THE NECK UNTIL YOU ARE DEAD.
OH MUMMY!
COME, WEE HILDIE... 'TIS NAUGHT WE CN DO HERE.

▲ Twee introductiepagina's ('Splash pages') van Spirit-verhaaltjes uit Eisners topperiode: *The name is Powder* (04.01.48) en *The Emerald of Rajahpur* (30.05.48).

◀ Comic book section uit 1942

De anti-held

Eisner heeft nooit veel affiniteit gevoeld met die dagstrip. In de periode dat ze verscheen, vervulde hij zijn legerdienst. Medewerkers werkten toen aan de dagstrip en een groot deel van de wekelijkse Spirit-verhalen. Enkele van die medewerkers, zoals Jack Cole, Lou Fine, Bob Powell, zouden later hoge toppen scheren.

De Spirit was ontworpen voor de krantenbijlage en Eisner voelde de vaste verhaallengte (eerst 7 pagina's, dan 8 pagina's en later terug 7 pagina's) niet als een beperking, maar eerder als een voordeel aan. Voor de scenario's zette Eisner de traditie verder van grootmeesters van het kortverhaal zoals Guy de Maupassant. Het tekenwerk - vooral dat van de verhaaltjes uit de derde periode - was en is echt ongeëvenaard. Het gebruik van schaduwen en ongewoon perspektief maken van de Spirit een echt visueel hoogstandje. De vernieuwende opmaak van de Spirit-verhaaltjes werd Eisner door de kranteneigenaars niet echt in dank afgenomen. Op de introductiepagina, de zogenaamde "splash page", verwerkte hij de reekstitel telkens op een andere manier in de tekening. *"Telkens ik de hoofding aanpaste, zeiden ze : 'Dit kan niet meer, we stoppen er mee. Maak nu eens één logo en hou het daarbij.' Ik vond het zonde, hetzelfde logo steeds opnieuw te gebruiken. Dat is waarschijnlijk iets wat me kenmerkt : een konstante ontevredenheid met wat ik gisteren gemaakt heb... ik vind het moeilijk steeds weer hetzelfde te maken".*

Ook het feit dat de hoofdfiguur een anti-held was die dikwijls afgetuigd werd en zelfs regelmatig het veld moest ruimen voor een van de talrijke bijfiguren werd door uitgevers ervaren als a-commercieel. Maar zie, er is toch nog gerechtigheid : de Spirit is na al die jaren populair gebleven en is niet in oubolligheid vergleden zoals vele andere Amerikaanse helden. De Spirit is namelijk een moderne mens van vlees en bloed : *"Ik heb heel bewust geprobeerd fundamentele gebeurtenissen te vertellen"*, zegt Eisner daarover. *"De Spirit is geen Superheld. De Superheld voldeed tot in de jaren 1960-65 aan de psychologische prententies van de massa. Wij komen immers uit een tijd waarin onze oorlogsvijanden - Hitler en het Gele Gevaar - reusachtig waren, daarom hadden we ook reusachtige striphelden nodig, die problemen van geweldige omvang duidelijk konden maken. De problemen waren eenvoudig, maar geweldig : iemand wilde bijvoorbeeld de Aarde opeten of een heel volk tot slaaf maken. Misschien is de Spirit populair omdat hij zich met fundamentele problemen bezighoudt, de problemen zijn realistisch, ze zijn te overzien. De kruimeldief, de omkoopbare politicus, ... de Spirit heeft zich bijna altijd met kleine lieden en kleine problemen beziggehouden. Voor mij was de Spirit niet meer dan een menselijke held waarmee ik verhaaltjes kon vertellen die zich afspelen tegen een stadsdecor. Bij de Spirit waren de verhalen van belang, niet de onkwetsbaarheid van de held of zijn superkrachten. Mijn lezers hebben nooit een opmerking gemaakt over het feit dat de Spirit een kwetsbare maar harde held is. ".*

◀ *The Spirit, niet meteen de ideale schoonzoon.*

LORELEI ROX
SPIRIT
BY WILL EISNER
POLICE HQ.
CLICK
CLACK
CLICK
CLACK
CLICK
CLACK
POLICE RECORDS ROOM
CREAK
WHO...?
PUFF
PUFF
CRASH
SPIRIT!
WH..WHAT HAPPENED TO YOU...?
I'M ALL RIGHT... NOW!
... SIT BACK, DOLAN..AND LET ME TELL YOU ABOUT LORELEI...
LORELEI OF ODYSSEY ROAD...

The Spirit gebundeld

De liefhebber die nu zin krijgt om alles van de Spirit te gaan lezen, wacht een ware zoektocht. De verhalen van The Spirit werden in de loop der jaren op de meest uiteenlopende manieren gebundeld. Comic books (of kortweg comics) brachten meestal nieuwe verhalen, maar ook soms herhalingen van krantenstrips. Ook een aantal Spirit-verhalen werden gebundeld in comics. De eerste verschenen al in 1944 bij Vital (van de Quality Comics Group).

Tot 1950 verschenen in totaal 22 comics. Na het stopzetten van de krantenbijlage was het succes van The Spirit blijkbaar nog niet voorbij, want tussen 1952 en 1954 bracht Fiction House Magazines nog 5 Spirit-comics (uiteraard met hernemingen) op de markt.

Dan zou het duren tot de Underground-scene medio jaren '60 Eisner en The Spirit ontdekt. In 1966 en 1967 bundelt Harvey Publications Spirit-verhaaltjes in 2 nieuwe comics. Eisner tekent daarvoor een aantal introductiepagina's. In 1973 brengt ook Kitchen Sink Enterprises 2 nieuwe comics met hernemingen en enkele nieuwe pagina's door Eisner.

In totaal verschenen **645 Spirit-verhalen**. Ze kunnen in vier periodes onderverdeeld worden:

- De vooroorlogse en oorlogsperiode door Eisner: verhalen 1 (02.06.40) tot 100 (26.04.42)
- De oorlogsperiode door medewerkers: verhalen 101 (03.05.42) tot 290 (16.12.45)
- De na-oorlogse periode door Eisner: verhalen 291 (23.12.45) tot 447 (19.12.48)
- De na-oorlogse periode door Eisner en medewerkers: verhalen 448 (26.12.48) tot 645 (05.10.52)

Vanaf 1974 begint Warren Publications met het bundelen van de 'beste' Spirit-verhalen. De reeks wordt vanaf nr. 17 verder gezet door Kitchen Sink Enterprises. Die uitgeverij houdt het voor bekeken na nr. 41, maar zet de eerste chronologische heruitgave van de Spirit-verhalen op. Tussen 1983 en 1992 slaagt Kitchen Sink erin alle 354 na-oorlogse verhaaltjes te bundelen in 87 goedkope comics. De chronologische heruitgave van de vooroorlogse verhalen start in 1992 maar raakt niet verder dan 10 comics die samen 40 verhaaltjes bevatten.

Tenslotte is het wachten tot Kitchen Sink Enterprises op de fles gaat, en DC Comics een nieuwe chronologische (luxueuze en dus dure) heruitgave start in 2000.

▲ *The Spirit No.1, cover niet v an Eisner* (Vital 1944)

The Spirit No.1 (Kitchen Sink Enterprises 1973) ▼

HE'S A FEMALE IMPERSONATOR WITH HOLLOW BREASTS...CARRIES TWO POUNDS OF PURE HORSE IN'EM!
BEAT IT!
YOU SELLING HORSE OR HIM?
YOU TURN ME ON!
SPIRV
WILL EISNER
THE SPIRIT
THE WORLD'S GREATEST CRIMEFIGHTER
50¢
CRIME CONVENTION
OF COURSE I'M QUEER FOR THIS BUZZARD ... HER NAME IS JULIA!
LIKE, WOW! NEVER MADE IT WITH A BUZZARD WANNA SELL HER
I NEVER MADE IT WITH THE SPIRIT.. Y'WANT TO SELL HIM?
©1972

Eisner in dienst van het leger

Eind jaren '40, als The Spirit al op volle toeren draait, richt Eisner *American Visuals* op, een bedrijfje dat instructieve strips produceert. Eisner begint meer en meer tijd te steken in zijn bedrijf, en besluit te stoppen met The Spirit en zich volledig te wijden aan de instructieve strip : *"In 1952 ben ik mij beginnen interesseren in het educatief gebruik van strips. Ik had het al met succes geprobeerd voor het leger tijdens de tweede wereldoorlog . Ik had het gevoel dat een gans nieuw toepassingsgebied voor deze uitdrukkingsvorm op mij lag te wachten. In die periode kon ik trouwens ook geen competente medewerkers meer vinden om de Spirit voort te zetten. Daarom ben ik met de reeks gestopt. Daarenboven steeg de prijs voor het drukken van een krantensupplement in kleur à la The Spirit meer en meer, waardoor de Spirit onder deze vorm ten dode was opgeschreven. Maar ik ben vandaag nog altijd fier over de Spirit zoals ik hem lang geleden gecreëerd heb".*

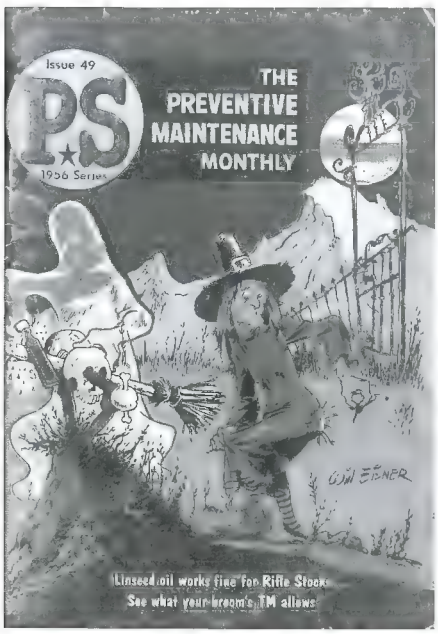

Naast grote bedrijven zoals General Motors was het Amerikaanse leger een van de belangrijkste klanten van *American Visuals*. Tijdens zijn legerdienst op het Pentagon legde Eisner daarvoor de nodige contacten. Tussen 1942 en 1945 werden zijn tekentalenten al ingezet voor magazines zoals *Firepower* en *Army Motors*. Het belangrijkste 'product' dat hij vanaf 1952 leverde aan het leger is ongetwijfeld *P*S*, een magazine dat gebaseerd was op reeds vermelde Army Motors. *P*S, The Preventive Maintenance Monthly*, was een publicatie van de overheid die op regelmatige basis verscheen. Joe Dope en Connie Rodd, personages die Eisner onwierp voor Army Motors, werden tijdens de Koreaanse oorlog opnieuw boven gehaald om in P*S te ver-schijnen. Eisner stopt zijn medewerking aan P*S in 1972, maar het magazine verschijnt vandaag nog steeds.

Verder houdt Will Eisner zich in de jaren zeventig onledig met het schrijven en illustreren van licht jes absurde gidsen, "gleeful guides", zoals *How to avoid Death & taxes; Occult Cookery ; Communicating with plants ; Facts, statistics and trivia* en *Living with Astrology*. Deze boekjes staan bol van tips met een hoog MAD-gehalte, met heerlijke Eisnerhumor. Het lijkt er op dat de auteur verloren is voor de goede zaak van het "echte" stripmaken. Of niet?

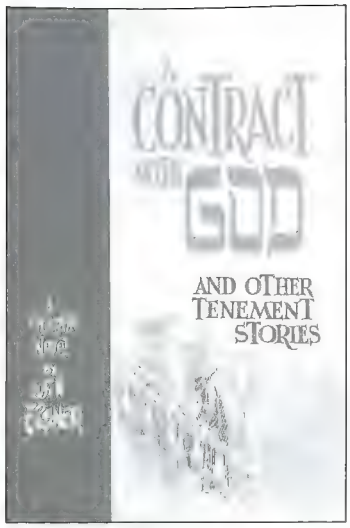

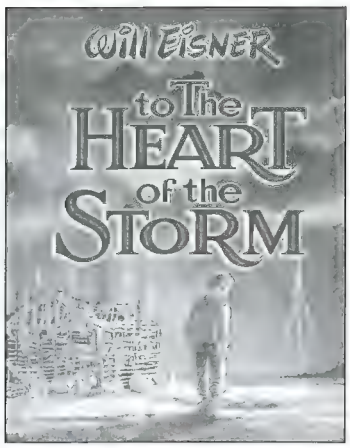

"Leg het niet aan met vrouwen met grote hoektanden", een gouden tip om eeuwig te leven van Will Eisner, uit *How to avoid Death & Taxes* (1975). Volgens een Amerikaans gezegde kan je slechts twee dingen niet ontlopen in het leven : de dood en de belastingen.

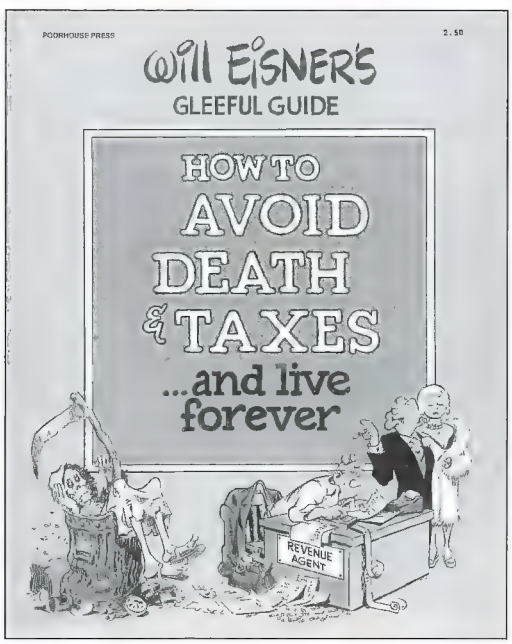

Joe Dope *en* Connie Rodd *in* P*S.

AH, CONNIE, TIS SPRING AGAIN, THE BIRD IS ON THE WING AGAIN... ...TELL ME, BABE, WHAT DOES IT MAKE YOU THINK OF?
I BLUSH TO SAY, JOEY!
COME ON BABY, YOU CAN TELL ME
I AM THINKING YOUR VEHICLE SHOULD HAVE A SPRING TUNE-UP.
1. ANTI-FREEZE
DRAIN IT AND STORE IT IN FIFTY GALLON DRUMS YOU GET FROM QM!
2. CLEAN & FLUSH COOLING SYSTEM
BLOW OUT RADIATORS ...OOOPS
I AM!
POP
GOT A PIN?
NO... I'M BUSY CHECKING THE THERMOSTAT.

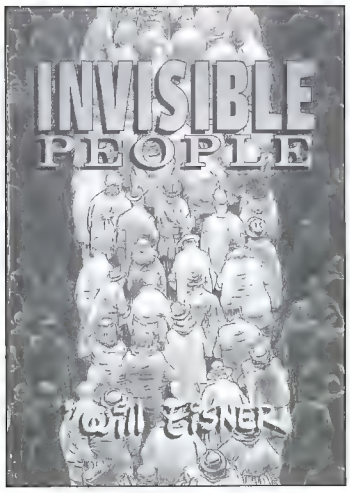

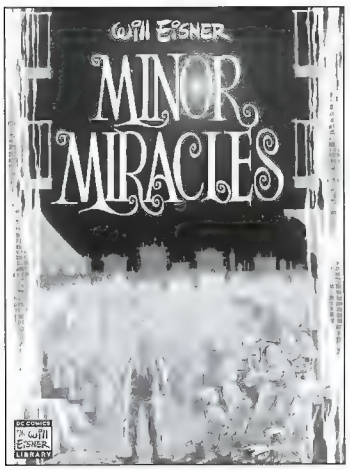

De graphic novel

In 1978 slaat Eisner de stripwereld met verstomming: een kleine uitgeverij brengt zijn eerste 'grafische roman' uit. *A Contract With God And Other Tenement Stories* bevat 4 korte verhalen die zeer persoonlijke thema's uit Eisners verleden behandelen. De grote uitgevers stonden niet meteen te trappelen om deze nieuwe combinatie van strip en roman te publiceren. Uiteindelijk was het Baronet Books dat het boek in romanformaat uitbracht. Niet toevallig duurde het zolang voordat Eisner de stap zette naar deze toch niet voor de hand liggende stripformule: *"Ik kan een zeker jeugdsentiment niet ontkennen. Maar over het verleden vertellen kan maar lang na de feiten, als men ze in een perspectief kan zien. Pas op het einde van de jaren zeventig was de tijd rijp voor het serieuzere stripwerk. Toen kon ik het risico nemen om een strip te maken voor een publiek dat misschien niet bestond".* In de loop der jaren zouden nog ettelijke graphic novels volgen. Een dikwijls terugkerend thema is dat van de kleine mens in de grote stad: *New York, The Big City*, *The Building, City People Notebook* en *Dropsie Avenue : The neighborhood* zijn allemaal gesitueerd in New York, Eisners geboortestad. Daarbij worden kleine en grote menselijke drama's verweven met belangrijke maatschappelijke thema's zoals bijvoorbeeld de multiculturele samenleving. Dat daarbij een moraliserende ondertoon gebruikt wordt moet de lezer er maar bijnemen. *The Dreamer* (1986) brengt het relaas van de Eisner-Iger studio, maar kreeg kritiek omdat het de zaken veel te geromantiseerd zou voorstellen. Ondanks zijn hoge leeftijd blijft Eisner zeer productief: in zijn nieuwste graphic novel *The name of the game* behandelt hij de geschiedenis van een Joodse familie die haar macht verwierf en behoudt door de juiste huwelijken aan te gaan. Daarnaast brengt hij ook bewerkingen van klassiekers als *Moby Dick* en *Don Quichote*.

Vandaag vindt Eisner dat zijn manier van stripmaken meer waardering verdient en zelfs kunst mag genoemd worden : *"Ik ben met strips begonnen toen het nog een miskende vorm van kunst was. Daarenboven namen mijn toenmalige collega's hun werk niet au serieux. Al heel vlug vroeg ik me af waarom mijn werk minderwaardig was in vergelijking met het schilderen van een schilderij of het schrijven van een roman. Ik ben het stripverhaal op een andere manier beginnen bekijken en ontleden. Sequentiële kunst was voor mij een gestructureerde manier om zich uit te drukken en ik had vlug door dat de waardering voor het stripverhaal er ooit zou komen door de kwaliteit en de relevantie van de inhoud. Toen heb ik beslist om gans mijn leven strips te maken".* De kunst ligt voor Eisner in de specifieke vertelvorm die de strip toch is : *"Het is nooit mijn ambitie geweest een groot illustrator te worden. Ik geloof nog altijd dat de strip een vorm van literatuur is, het tekenwerk is daarin slechts een onderdeel van het geheel. De vorm waarin de strip gebracht wordt is voor mij slechts een* middel, *geen* doel *op zich. En net dat kan je jonge talenten moeilijk wijsmaken, want het tekenwerk springt het meest in het oog. Maar te vaak houdt het daar bij op : een groot deel van de moderne strips wordt alleen bewonderd voor het tekenwerk. Jammer, want dat is als een toneelstuk goed vinden vanwege het decor. Bij het evalueren van een strip mag je het tekenwerk niet los zien van het verhaal.*

Bibliografische gegevens

1. Graphic Novels

Oorspronkelijk			Vertaling		
1978	Baronet	*A contract with God*	1990	Sherpa	*Een contract met God*
1983	Kitchen Sink	*Signal from space*			*[bestaat niet]*
1986	Kitchen Sink	*New York, the big city*	1985	Arboris	*De stad N.Y. city*
1986	Kitchen Sink	*The dreamer*	1990	Arboris	*De dromer*
1987	Kitchen Sink	*The building*			*[bestaat niet]*
1988	Kitchen Sink	*A life force*	1987	Arboris	*Levenskracht*
1989	Kitchen Sink	*City people notebook*	1989	Arboris	*Stadsmensen*
1991	Kitchen Sink	*Will Eisner reader*	1987	Dendros	*Zonsondergang in Sunshine City*
1991	Kitchen Sink	*To the heart of the storm*			*[bestaat niet]*
1993	Kitchen Sink	*Invisible people*			*[bestaat niet]*
1995	Kitchen Sink	*Dropsie Avenue: the neigborhood*	1995	Arboris	*Dropsie Avenue, eerste boek*
			1996	Arboris	*Dropsie Avenue, tweede boek*
1995	Kitchen Sink	*Will Eisner sketchbook*			*[bestaat niet]*
1998	Kitchen Sink	*Family matter*	1998	Activa	*Een familiekwestie*
2000	Dark Horse	*Last day in Vietnam*			*[bestaat niet]*
2000	DC Comics	*Minor miracles*			*[bestaat niet]*
2001	DC Comics	*The name of the game*			*[bestaat niet]*

2. Klassieke romans

1998	NBM	*Moby Dick*	*[bestaat niet]*
1999	NBM	*The princess and the frog*	*[bestaat niet]*
2000	NBM	*The last knight*	*[bestaat niet]*

(vervolg pagina 12&13)

3. The Spirit vertaald

The Spirit werd vertaald in het Frans, Duits, Spaans, Deens, Nederlands en dan vergeten we waarschijnlijk nog enkele talen. In 1973 begint Kuifje verhalen van De Spirit te plaatsen. In totaal werden 30 verhaaltjes aan de Belgische, Nederlandse en Franse lezers voorgeschoteld. De verhaaltjes verschenen immers ook in de Franse versie van Tintin. In het uitstekende naslagwerk "The art of Will Eisner" staan twee potloodschetsen afgedrukt van Tintin-covers die niet in de Belgische reeks verschenen. Zijn er meer (of andere) Spirit-covers verschenen in de Franse reeks, of gaat het hier om niet verder uitgewerkte schetsen?

De Spirit in *Kuifje*

30 verhalen:
1973: nrs. **19, 20, 21, 23, 25, 26,** 28, 30, 32, **35, 37, 41,** 43, 46, 50, 52
1974: nrs. **4, 9,** 12, 14, **17, 24,** 26, 31, **33, 36, 39**, 41, 43
1975: nr. **2** *(de verhalen uit de nummers in vet verschenen nooit in album in het Nederlands).*
3 covers: 1973: nrs. 20, 41
1974: nr. 9

De Spirit in *Ons Volkske*

In Ons Volkske verschenen de Spirit-verhalen uit Kuifje telkens 2 weken later. Alleen in Ons Volkske nr. 28 van 1973 en nr. 28 van 1974 verscheen geen verhaal. De overeenkomstige Kuifje-nummers zijn immers (dikkere) vakantienummers en van Ons Volkske werden geen vakantienummers gemaakt. In totaal verschenen dus 28 Spirit-verhalen in Ons Volkske.

De Spirit in *Gummi*

14 verhalen:
1978: nrs. 11, **12**, **13** (2 verhalen), 14, **16**
1979: nrs. **17, 18**, 19, **20, 21, 22, 23, 24**
(de verhalen uit de nummers in vet verschenen nooit in album in het Nederlands).

1 cover: 1978: nr. 11

De Spirit in magazine van *Semic Press*

24 verhalen:
1976: nrs. 1, 2 en 3 (telkens 8 verhalen)
Alle nrs. bevatten ook een kort verhaaltje uit de jaren '60.

De Spirit in *Peptoe*

12 verhalen (telkens 3 verhalen per Peptoe):
1974: nr. 31 (bijlage bij Pep 7451)
1975: nrs. 35 (bijlage bij Pep 7503), 40 (bijlage bij Pep 7508), 44 (bijlage bij Pep 7512)

In 1974 en 1975 verschenen enkele Spirit-verhalen in Peptoe, de zwart-wit bijlage bij het Nederlandse stripweekblad Pep. Ook het Nederlandse Gummi plaatste Spirit-verhaaltjes in 1978-1979.
Uitgeverij Semic bracht in 1980-1981 2 albums uit met zwart-wit Spirit-verhalen. Uitgeverij Blue Circle Books volgde in 1983-1984 met 3 albums en Uitgeverij Arboris in 1986-1987 met 2 albums, beide met verhalen in kleur.

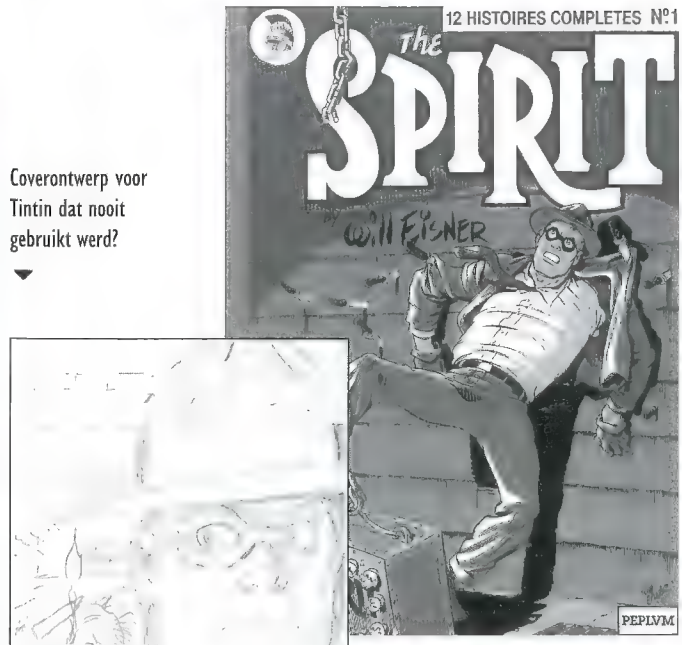

Coverontwerp voor Tintin dat nooit gebruikt werd?

▲ The Spirit vertaald in het Frans en in het Spaans ▼

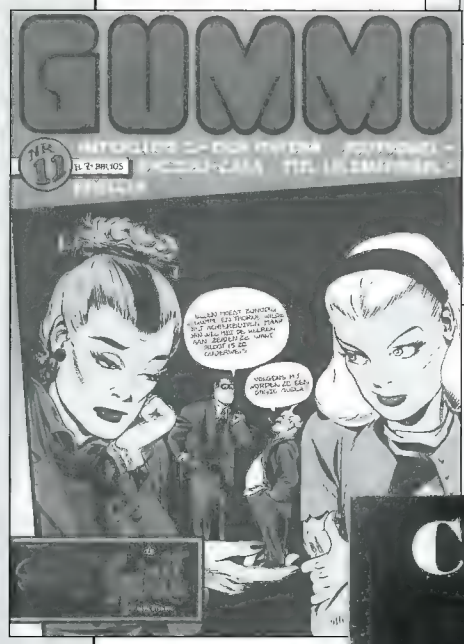

Gummi nr. 11 (1978)

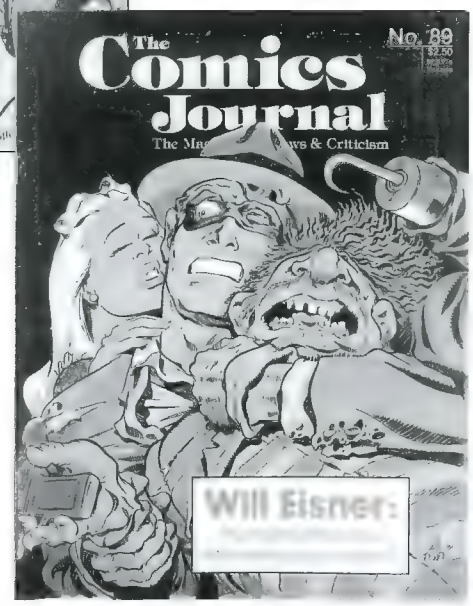

De Spirit in album
2 softcover-albums bij Uitgeverij Semic:
1980: *Spirit* (bevat 9 verhalen)
1981: *Spirit* (bevat 9 verhalen)

3 hardcover-albums bij Uitgeveij Blue Circle Books:
1983: *De vrouwen van de Spirit* (bevat 13 verhalen)
1984: *Het juweel van Gizeh* (bevat 13 verhalen)
1985: *Caramba* (bevat 9 verhalen)

2 hardcover-albums bij Uitgeverij Arboris:
1986: *Ebony* (bevat 8 verhalen)
1987: *De laatste tram* (bevat 8 verhalen)

De Spirit in het Nederlands
Van de 645 Spirit-verhalen werden er slechts 117 in het Nederlands vertaald!
Van de 30 verhalen die in Kuifje verschenen werden er achteraf 14 herbruikt door Peptoe, Semic en Blue Circle.
In Peptoe verschenen geen verhalen die niet eerder in Kuifje stonden. 4 kregen wel een andere titel.
Van de 14 verhalen in Gummi werden er 3 herbruikt door Blue Circle.
In het 2e album van Semic staan alleen verhalen die reeds verschenen in de magazines bij dezelfde uitgever.
Het naslagwerk "Will Eisner, schepper van een legende" bevat 2 niet elders vertaalde verhalen.

(met dank aan Pierre Theuns en Dirk De Maeyer)

Bronnen

- *Will Eisner's Spirit,* Kees de Bree, Stripschrift nr. 112/113/114, Het Stripschap 1978
- *Ik ben de laatste Neandertaler,* Ger Apeldoorn, Striprofiel nr. 43, Uitgeverij De Meulder 1981
- *The art of Will Eisner,* Catherine Yronwode, Kitchen Sink 1982
- *Will Eisner, schepper van een legende… een portfolio,* Will Eisner, Uitgeverij Oberon 1982
- *Will Eisner&Gill Fox discuss Lou Fine,* Will Eisner's Quarterly 2, Kitchen Sink 1983
- *Will Eisner: The Master Storyteller Interviewed and Reviewed,* Steve Freitag, The Comics Jour nal No. 89, Fantagraphics 1984
- *Will Eisner,*Gérard De Cortanze, Thierry Groensteen, Thierry Smolderen, Alain Chante, Les Cahiers de la Bande Dessinée no. 61, Editions Glénat 1985
- *Stage Settings,* Tom Heintjes, in The Spirit No. 77, Kitchen Sink 1991
- *Will Eisner,* Gérard Gorridge, Dominique Hérody Le Collectionneur de Bande Dessinées no. 72,1993
- *De negende volgens Eisner,* Karin van Wylick, ZozoLala nr. 93, Stichting Zet.El, 1997
- *L'Esprit de la bande dessinée,* Dominique Poncet, Philippe Morin, P.L.G. no. 33, l'A.P.J.A.B.D. 1997

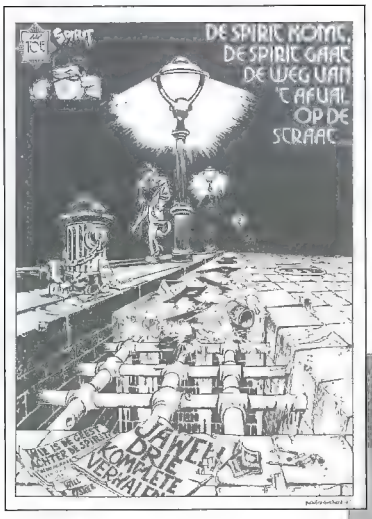

Cover van Peptoe nr. 35 (1975)

Cover van Kuifje nr. 41 (1973)

Cover van Semic magazine nr. 1 (1978)

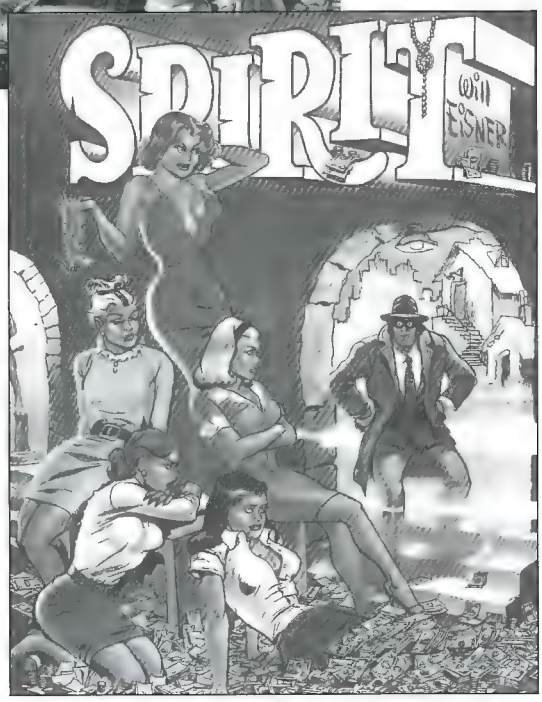

De reageerbuis

Vrije tribune over het reilen en zeilen in de stripwereld
Reacties welkom

Deze rubriek duikt zeer sporadisch op, als uit de golven van een donker Loch. Enige rimpelingen aan het oppervlak zijn dan ook niet uit te sluiten... Een van de vorige brieven, in magazine 85 (2001) handelde over de gestegen prijzen van antieke strips op stripbeurzen en wierp de vraag in het midden of de mensen die dergelijke strips aanbieden nog wel 'echte' verzamelaars zijn, dan wel handelaren. Reacties van standhouders hebben we wel degelijk gekregen op het publiceren van die brief, gaande van "Is die Ruud Gruijs wel een echt bestaand persoon, of hebben jullie dat zelf geschreven?", over "Ik heb ook mijn kosten, wat denk je dat die boeken kosten in de aankoop?", tot "Wie beslist eigenlijk over de inhoud van de artikels? Ik vind dat zoiets niet zou gepubliceerd mogen worden". Twijfels en oproepen tot censuur dus, maar er kwam niet echt een betoog dat tegenargumenten kon aanvoeren tegen de goedbedoelde mijmeringen van een stripverzamelaar van de eerste generatie, zonder een persoonlijke aanval op te zetten. Jammer. Hoofdstuk afgesloten.
Maar deze rubriek is er net voor dat soort zaken : als de stripliefhebber niet af en toe eens een vraag mag stellen bij bepaalde praktijken, waar gaan we dan naar toe? Nogmaals, dit zijn géén redactionele bijdragen, er worden géén valse namen gebruikt, en het standpunt is niet noodzakelijk dat van de redactie. Alleen als we vooraf duidelijk vaststellen dat de inhoud in het geheel niet klopt met de werkelijkheid, of bedoeld is als een persoonlijke aanval of afrekening, publiceren we het niet.

Bestaat er een Nero-club in Middelkerke?
Een paar jaar terug was ik verheugd te horen dat er een Nero-club zou worden opgericht in Middelkerke, door organisator C. Cordier. Lid worden kostte 595 frank en elk lid zou op regelmatige basis op de hoogte worden gebracht via een clubblad. Ook leuk was te weten dat enkel leden speciale 'Nero'-artikelen zouden krijgen. Ik maakte me dan ook meteen lid. De eerste twee jaar kregen we inderdaad een aantal spullen thuisgestuurd maar van een clubblad is nooit sprake geweest. Ik heb gewacht tot midden januari 2002 om deze brief te schrijven om dhr. Cordier toch nog een kans te geven ons iets te bezorgen voor het lidgeld dat we met meer dan 800 leden betaalden voor 2001.

Ik ben ervan overtuigd dat iedereen die zijn lidgeld voor 2001 heeft betaald, zich heeft laten bedotten. Met zijn allen hebben we de geldbeugel van Chris Cordier gevuld met meer dan 12.500 euro of 500.000 frank. Dit zijn praktijken waarvan we dachten dat ze alleen in *De brollebril* voorkwamen. Ik heb dus een bijdrage geleverd aan strip Middelkerke zonder er de beloofde waar voor in de plaats te krijgen. Heeft Cordier met het geld de uitreiking van 'het gouden potlood' gesponsord? Heeft hij met het geld de zogenaamde luxe-uitgaven laten drukken en deze dan verkocht voor belachelijke prijzen? Misschien zijn dit speculaties maar ik neem het niet dat Cordier hier zo maar mee gaat lopen.
Mij zien ze alvast niet meer op Strip Middelkerke, verre van dat ik ooit nog iets zal kopen.

Via deze open brief hoop ik dat de heer Cordier mij en de andere gedupeerden onmiddellijk het geld dat we hebben betaald, terugbezorgt. Ik hoop dat velen op deze brief zullen reageren en hetzelfde zullen eisen, al weet ik dat er veel verzamelaars niets zullen doen omdat zij nog altijd hopen een graantje te kunnen meepikken uit Middelkerke.

Joeri Delamane
ex Nero-club lid

GOED. GE GEEFT ME EEN VERMANING EN KRIJG IK NU VAN U OOK DUIZEND FRANK.
DUIZEND FRANK !? MAAR DAT IS MIJN HELE WEEKLOON
1000 FR ? JA... NATUURLIJK
MAAR AGENT ! LAAT U ZICH ZO MAAR DUIZEND FRANK AFTRUGGELEN
JA... NEE... IK... BEGRIJP ER NIETS VAN. ...

Jan Bosschaert, 25 jaar later

- deel 2 -

Op het einde van de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig doet Jan Bosschaert mee aan enkele groepstentoonstellingen o.a. te Lier, Antwerpen en Brussel. In 1981 krijgt hij de kans om in galerij HBK te Antwerpen zijn werk op een individuele tentoonstelling te exposeren (zie deel 1- BSM nr. 93).
Met deze zelfstandige tentoonstelling kan het publiek kennis maken met het talent van Jan Bosschaert, dat in de daar op volgende jaren alleen maar zal evolueren. Het is het begin van een éérste bloeiperiode, die eigenlijk nooit meer is opgehouden en in stijgende lijn verder gaat. In dit tweede deel zien we de auteur, graficus, schilder, illustrator en mens Jan Bosschaert tot volle rijpheid komen.

- Thierry De Block & Martin Floré -

The Dark Forest Company

Na zijn burgerdienst bij TIL (Theater Ivonne Lex) werkt Jan in 1981 op zelfstandige basis. Het is ook in die periode dat hij Kluwer art-director Nej De Doncker leert kennen, waarmee hij enige tijd later de Dark Forest Company opricht. Eén van hun éérste opdrachten is het ontwerp voor een kleding in 'Chevignon stijl' voor een Nederlands bedrijf.
Via hun 'bedrijfje' komen langzamerhand meerdere opdrachten binnen, mede dankzij de contacten die De Doncker heeft in de culturele en artistieke wereld. Meerdere affiches en boekencovers zien het daglicht, met als éérste uitschieter (en qua publieke uitstraling niet te onderschatten), de affiche voor de Gentse Feesten van 1983. De samenwerking met De Doncker zal ook later nog vruchten afwerpen. Met een beetje goede wil kan je zeggen dat de Dark Forest Company het talent van Bosschaert voor het éérst wijd verspreid heeft.

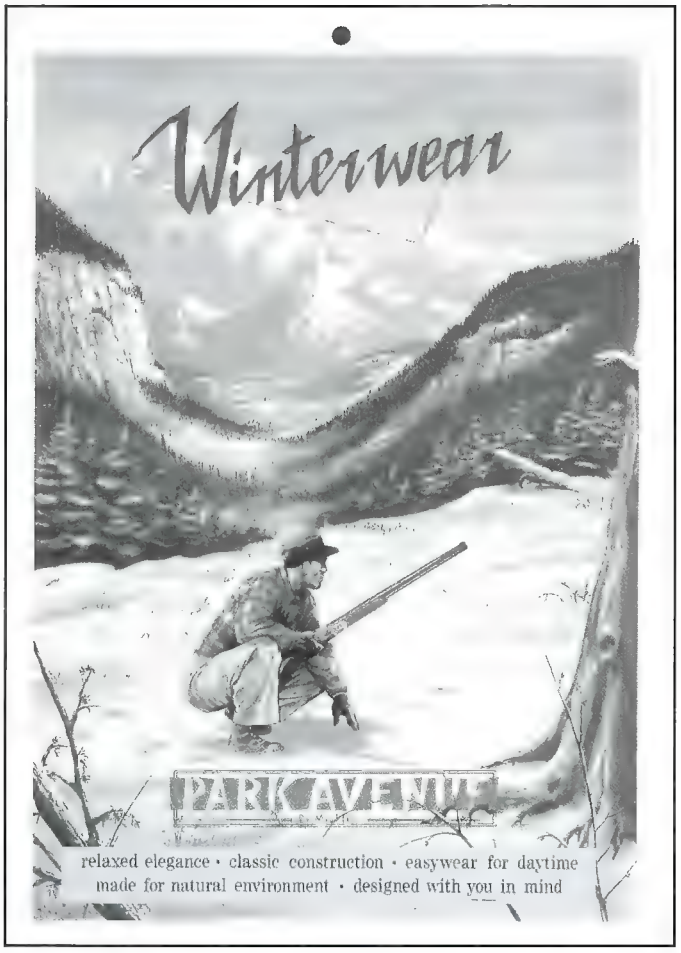
Winterwear
PARK AVENUE
relaxed elegance • classic construction • easywear for daytime
made for natural environment • designed with you in mind

▲ Reclametekening voor kleding

Water

In de eerste helft van de jaren tachtig maakt Jan covers en illustraties voor diverse tijdschriften, kranten, magazines en reclame - tekeningen voor winkels. In enkele striptijdschriften komt hij ook aan bod via korte maar subtiele verhalen. Eén daarvan lokte bij enkele feministische ingestelde vrouwen hevige reacties uit. In zowel Supergum, in Wordt Vervolgd als in het eerste nummer van het toen nieuwe jongerenmagazine Graffiti, verscheen het kortverhaal *Water*. Dit stripje liet een dame zien die op een bepaald moment 'verkracht' wordt door een waterkraan. Toen dit werkstukje verscheen in Graffiti, werd de redactie met brieven en telefoontjes overdonderd over de manier waarop een vrouw 'gepakt' werd door een kraan, waarin men duidelijk een fallussymbool zag. Wanneer je het nu opnieuw bekijkt, oogt het onschuldig zeker in tijden van 'hardere en blotere' strips, maar 20 jaar geleden was dat blijkbaar anders.
Voor het Antwerps stadsmagazine *Neus* tekende Jan tussen 1982-83 verscheidene illustraties, alsook voor *Apropo* (1983-85). Ook stripwinkel Beo mocht zich eveneens verheugen in diverse reclametekeningen. In het *Englisch Page* en *Plein Air* verschenen diverse tekeningen, terwijl karikaturen voor MEP (Maatschappelijk Educatieve Publikatie) dit veertiendaagse krantje opfleurden.

Karikatuur van Antwerps - en nationaal - politicus Hugo Schiltz in MEP 23 van 21/101982. ▶

In de Antwerpse Morgen verschenen naast diverse illustraties ook enkele korte stripjes. Met 2 covers van Brugse politici en diverse karikaturen van gekende bruggelingen, kreeg het maandelijkse stadsmagazine *Kan't?* een bijna nationale uitstraling. Ook Jans schilderkunst werd tenzeerste gewaardeerd, en werd in die periode beloond met de Provinciale prijs.

Eerste stripverhalen en boekencovers

In 1982 verscheen Jan Bosschaerts' éérste volwaardige stripalbum, *Icarus*, een jaar later gevolgd door *Pest in 't Paleis*. Deze laatste strip (op een scenario van Guido Van Meir), werd voorgepubliceerd in Humo. Evenééns in 1983 verscheen één van zijn eerste boekencovers, *Drinkend hert bij zonsondergang*. Later zullen de boekencovers elkaar in een snel tempo opvolgen, in die mate dat Jan voor het ogenblik al de kaap van 100 is gepasseerd, wat meteen een uniek en uitzonderlijk getal is in Vlaanderen.
Op 2 juni 1984 trouwt Jan Bosschaert met Ria Collard, en als goede echtgenoot moet Jan zorgen dat er brood op de plank komt. Vanaf dan is het aantal illustraties, tekeningen en schilderijen in zowel boeken, kranten als tijdschriften niet meer bij te houden, wat voor Jan Bosschaert -verzamelaars een kleine nachtmerrie oplevert. De eerste platenhoezen verschijnen, de eerste zeefdrukken (Het frietkot museum), en de eerste postkaarten (Blind Date en Expo 58).

Humo vs. Panorama vs. Flair

Het weekblad Humo heeft jarenlang al een reputatie voor zijn spraakmakende covers, waarmee het diverse nationale en internationale prijzen in de wacht wist te slepen. In oktober 1982 verscheen Humo voor het eerst met een cover van Jan Bosschaert. Deze samenwerking liep door tot 1997, om daarna een stille maar spijtige dood te sterven. Volgens Jan was hij het beu om de laatste jaren van hun overeen-komst slechts sporadisch een kleine correctie te mogen aanbrengen aan de covers die evengoed door andere illustrators konden getekend worden.

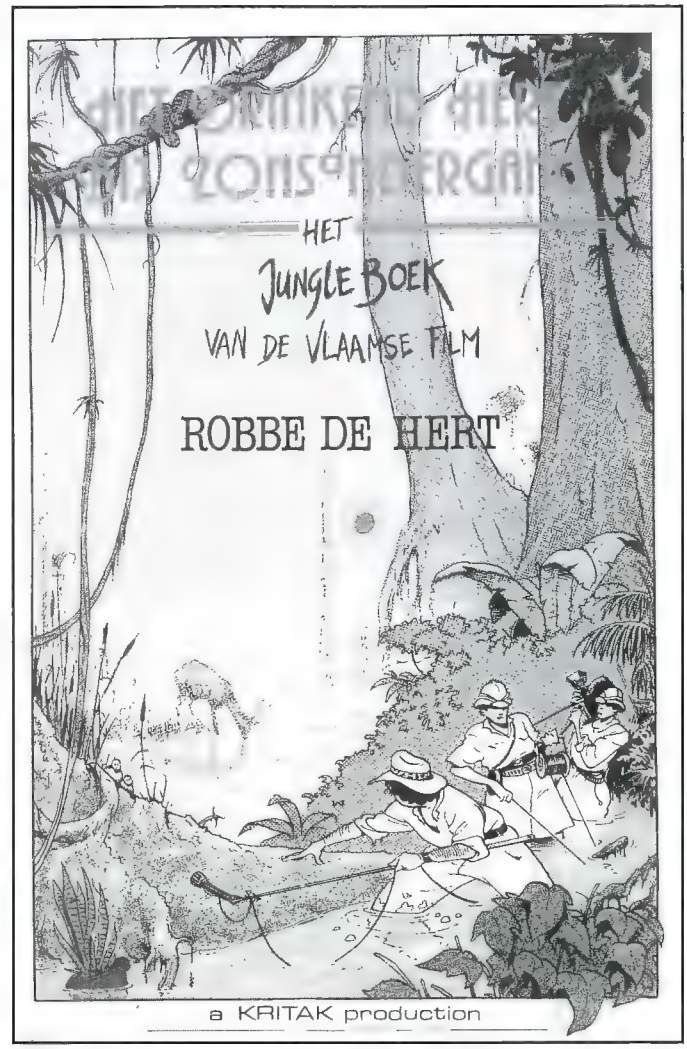

Stripje in een speciale editie van *De Antwerpse Morgen* van maart 1983, ter gelegenheid van de lancering van de Antwerpse editie van deze krant. In deze editie staat ook een tekening van de redactie en de tekening voor de "UIT"-pagina (zie pag.15)

Toch onthouden we de prachtige covers ten tijde van Saint-Amour en de illustraties bij de eindejaarsvragen. Een goed jaar geleden verscheen een speciaal boek met allemaal tekeningen en illustraties die in Humo zijn verschenen, en van Jan was nota bene geen enkele tekening te bespeuren! In 1986 klopt Humo-concurrent Panorama aan bij Jan met de vraag voor illustraties bij een autobijlage. Het is het begin van een hechte samenwerking, die later uitmondt in de nu al bijna legendarische 'vrouwenreeks', waarover later meer.
Een paar jaar eerder (1984-85) werd het talent van Bosschaert ook opgemerkt op de redactie van het toen zeer populaire vrouwenblad Flair. Gedurende meer dan 10 jaar zal Jan diverse rubrieken, artikels en bijlagen voor Flair voorzien van schitterende tekeningen. Ook hier komen we later uitgebreid op terug.

▲ Absoluut niet fotogeniek, die nieuwe redactie? Dan maar een tekening van Jan Bosschaert. Rechts onder herkennen we Louis Van Dievel, ooit nog een blauwe maandag flurk-van-dienst in de Stripkwis op BRT, samen met Patrick Van Gompel (speciale editie van *De Antwerpse Morgen* van maart 1983).

Naast werk voor Humo, Panorama en Flair, verschenen tussen 1984 en 1994 diverse tekeningen van Jan in talrijke andere tijdschriften. Een korte bloemlezing:

- NWT (Nieuw Wereld Tijdschrift): 6 tekeningen + 3 covers (1984-92)
- Playboy: 2 tekeningen (1987)
- Feeling: 7 tekeningen (1990)
- Style: 27 (!) tekeningen/illustraties (1992-94)
- Fugitive Cinema Belgium (jaarlijks tijdschrift uitgegeven door Robbe de Hert): tekeningen en illustraties (1986-92)

Op kruissnelheid

Tussen al het werk voor bovenstaande publikaties, begint in 1985 de vruchtbare samenwerking met vzw Behoud de Begeerte, een jaarlijks terugkerend poëzie en gedichten voorstelling die diverse Vlaamse steden aandoet met groot succes. Ook hier begint de Jan Bosschaert -verzamelaar te watertanden. In de loop der jaren maakt Jan voor die vereniging massa's folders, programmaboekjes en affiches. Vaak zijn het kleine tot middelgrote illustraties en tekeningen, maar meermaals laat Jan via covers en vooral de affiches zijn talent tot uiting komen. Het werk voor vzw Behoud de Begeerte word door verzamelaars en kenners als één van de beste periode beschouwd in de carrière van Jan.
Niet te onderschatten is ook de veelheid aan geboorte, huwelijk -en adreskaartjes die hij maakt voor particulieren. Vermeldenswaard is ook de in 1987 verschenen poster voor ECI, een samenwerking die tot op heden loopt en waarvan er elke 2 jaar één verschijnt.

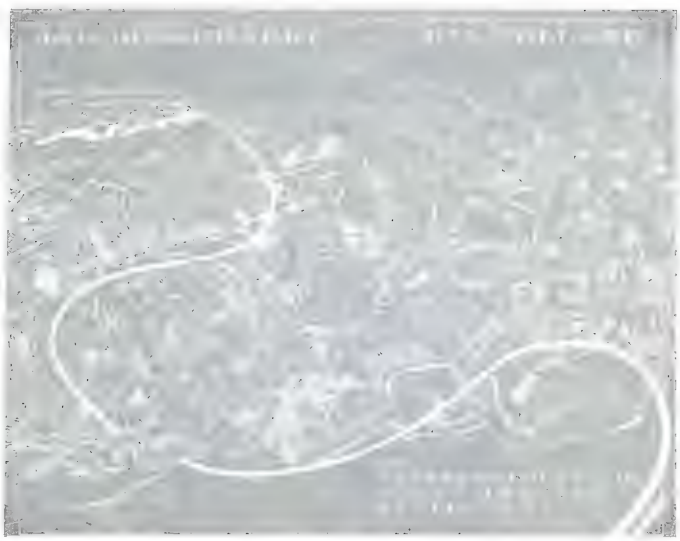

▲ Verhuiskaartje Mortsel (1988)

Vanaf 1990 verschijnen ook de genummerde en gesigneerde zeefdrukken, zowel in kleine als in grote oplagen.
Wie in die periode een hapje ging eten in de Lunch Garden van de SARMA, moet ongetwijfeld de affiches en blaadjes opgemerkt hebben die Jan maakte voor die keten. Jaja, onze sympathieke Jan was in die periode in alle sectoren te vinden. Door het vele werk en gebrek aan ruimte verhuizen Jan en Ria in 1988 voor een tweede maal, naar een ruimer pand in Mortsel.

"Ik voelde me vroeger soms een onnozelaar als ik weer eens om12 uur 's nachts met een foto van een bekende Vlaming naar huis reed om dan tot 1 uur bezig te zijn met een feesthoedje op die zijn hoofd te tekenen. Ook al is het voor Guy Mortier, ik heb meer in mijn mars". Aldus liep een schone samenwerking ten einde. De eerste Bosschaert-cover voor Humo nr. 2198 (21/10/82), maar nog lang niet de mooiste...

◀

De uitbreiding

Een jaar voordien verscheen het album *Omni - 20.000 Millirem onder zee* (voorgepubliceerd in Eppo). Met dit album toont Jan Bosschaert aan dat hij nog altijd begaan is met de natuur en de dierenwereld. Ook in de modewereld laat Jan zich opmerken. Voor aankomend talent en buitenbeentje in de mode-industrie Walter Van Beirendonck, maakt Jan in een tijdspanne van één maand het modeboek *King Kong Kooks,* in het Engels. Nu een waar collectors-item, toen hier en daar gebradeerd te koop. Met dit boek werkt hij voor het éérst samen met MarcLegendre, met wie hij het onmiddellijk uitstekend kon vinden. De realisatie van deze catalogus in stripvorm was moordend. Maar Jan wilde niet onder doen voor het tempo waarin Walter werkte, dat bij momenten nog een stuk hoger ligt. Van de catalogus verscheen zelfs een vertaling in 'New-Yorks slang' (door de echtgenote van Benno Barnard).

Heuglijk nieuws is er voor Jan op een ander front te beleven. Ten huize Bosschaert komt een nieuwe inwoner zich vestigen. Zoon Dries laat voor het eerst van zich horen op 5 juli 1989. Rust zit er voor Jan en Ria voorlopig niet in.

Sam en de Blauwe Snoepjes

Rond die tijd komen ook de eerste kortverhalen van Sam te voorschijn, die later (1990) als album zullen verschijnen bij Standaard Uitgeverij. Op scenario van Marc Legendre (bekend ook van o.a. Biebel) verschenen in totaal 8 albums. Mede omdat Sam in het beste geval slechts om het jaar verscheen, heeft de reeks nooit het verkoopsucces gekend die ze misschien wel verdiende. De promotiemolen van de uitgeverij moest telkens opnieuw de reeks aanprijzen, wat veel minder het geval was bij andere reeksen, waarvan er minimum 4 per jaar verschenen. Hoe Sam ontstaan is, weet ondertussen elke zich zelf respecterende Bosschaert fan. Ook of Jans vrouw Ria nu werkelijk model stond voor Sam, laten we aan de rijke verbeelding over van alle Sam-liefhebbers. Het ziet er momenteel naar uit dat er aan Sam een einde gekomen is, het laatste album verscheen in 1997, maar met Jan weet je natuurlijk nooit.

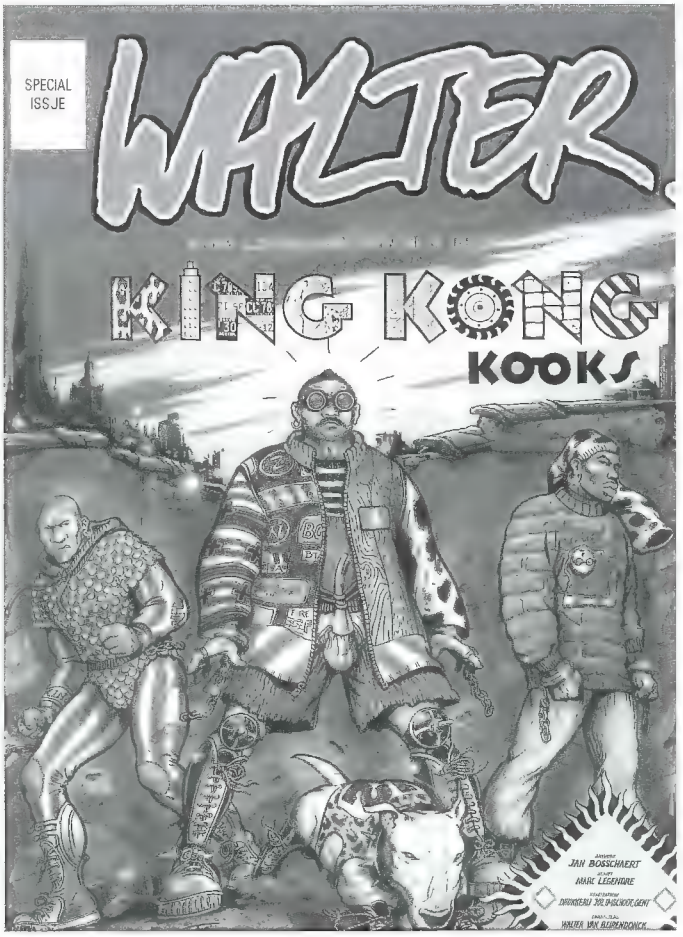

Met Marc Legendre heeft Jan een vruchtbare samenwerking, ondanks de afstand tussen tekenaar en scenarist (volgens de striplegende leeft en werkt Legendre op een boot bij één van de Canarische eilanden), maar ook met Marc De Bel ontstaat een hechte samenwerking. In 1990 verschijnt voor het eerst een boek van De Bel met cover en illustraties van Jan Bosschaert. *Blauwe Snoepjes* is het begin van een lange reeks boekencovers en illustraties, die tot op heden nog altijd standhoudt. Het heeft beide auteurs geen windeieren gelegd.

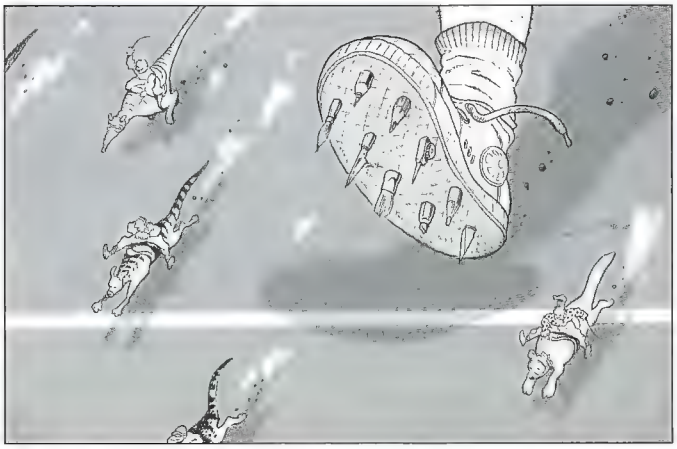

De Bronzen Adhemar en de tol van de roem

In 1991 ontvangt Jan de tweejaarlijkse stripprijs,de Bronzen Adhemar, voor zijn tot dan toe gehele oeuvre. Den Bronzen is nog steeds de hoogste striponderscheiding in Vlaanderen die een auteur ten beurt kan vallen. Door deze prijs komt Jan andermaal terecht in een stroomversnelling.

Geboortekaartjes van Dries (links) en Felix (rechts) ▼

Televisiezenders en tientallen dag -en weekbladen willen Jan interviewen. Mede dankzij die media-aandacht stromen de opdrachten binnen. Er wordt veel beloofd, maar niet alles komt op zijn pootjes terecht.
Toch verschijnen in die periode diverse nieuwjaarskaartjes, promotiestripjes en affiches. Eentje willen we jullie niet onthouden. Onder de titel Little Boyscout Discovery verschijnt een portfolio in een houten doos. De tekening moet bekeken worden in een spiegel, wat nog maar eens aantoont dat Jan werkelijk van alle markten thuis is. Ook meerdere tentoonstellingen volgen elkaar op: Antwerpen (91,96 en 97), Amsterdam (92), Turnhout (93), Mortsel (95 en 2000), Leuven (97) en Brussel (99), zonder de vele kleine groepstentoonstellingen her en der niet te vergeten.
Op 3 april 1996 wordt de tweede zoon, Felix, ten huize Bosschaert-Collard verwelkomt. Ria besluit voortaan de taak op zich te nemen om klaarheid te scheppen in de papiermolen die Jans werk met zich mee brengt.

Einde van het begin

Meerdere Brabant Strip magazines zouden nog nodig zijn om het werk en oeuvre van Jan Bosschaert in zijn geheel en gedetailleerd in kaart te brengen, en dan spreken we nog niet eens het woord "geïllustreerd" uit. Maar dat was niet onze bedoeling. Na deze lange inleiding gaan we in de volgende bijdragen dieper in op enkele thema's die kenmerkend waren en zijn in de loopbaan van Jan : platenhoezen, Panorama, Humo, pin-ups, stripalbums en luxe edities, portfolio's enz.
Wij gaan jullie lijstjes en opsommingen geven, titels en datums, vergeten en onbekende tekeningen. Afgaand op wat we al in handen hebben gehad en met tranen in de ogen hebben aanschouwd, kunnen wij alleen maar zeggen : begin alvast maar te dromen en te likkebaarden!

STRIPWINKEL

GOBELIJN

GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86

Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

TISTJEN DOP

strips en games

patersstraat 96 - 2300 turnhout - tel. 014 / 42.88.29

Open : woensdag, donderdag en vrijdag:
10 - 12 en 13.30 - 18 uur
zaterdag: 10 - 17 uur

http://www.tistjendop.be e-mail: info@tistjendop.be

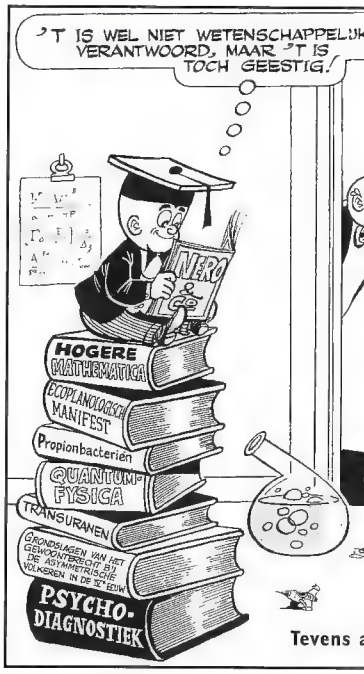

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,

Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

STRIPWINKEL

BEO

HOPLAND 15 2000 ANTWERPEN
TEL: 03/233.25.36 FAX: 03/231.29.78
OPEN DI-ZA 10-18.30 U. ZO 10-14 U.
e-mail : stripwinkel.beo@belgacom.net

SOLDEN BIJ BEO

ANTIQUARIAAT Nu - 10%

EX - LIBRISSEN
Aan 2,45 euro
Meer dan 1000 verschillende in stock.

GUUST FLATER
Complete reeks in goede staat aan **750 euro** (1ste druk)

ERFENIS VAN NERO 750 euro (1ste druk)

29 eerste KIEKEBOE'S 950,-euro (1ste druk)
goede staat

BESSY,KUIFJE,SUSKE & WISKE enz...enz...1ste druk.
Grote keuze in ORIGINELE TEKENINGEN

Koffie Klets

**Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...**

Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!

Met de erfgenamen van het werk van Hergé is er wel altijd wat. In een interview met Libération verklaarde Jean-Pierre Jeunet, maker van de film Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain, dat hij zijn plannen om Kuifje te verfilmen voorgoed heeft moeten opbergen. Reden: de stroeve houding van Hergés erfgenamen, die evenwel verklaren dat ze nooit met Jeunet gesproken hebben over een mogelijke **Kuifje-verfilming**. Hij is oneerlijk, vertelden ze in de Vlaamse krant De Morgen. (27/12/01). Zou dit gebakkelei nu geen prachtig scenario kunnen opleveren voor een strip? Ik schrijf me alvast in voor de peperdure luxe-uitgave.

Casterman kondigt aan voor maart 2002: Scott Zombi 1: *Sta op doden*. Tekenaar Gabrion en scenarist Zidrou creëerden een flik van niets of niemand bang. Hierdoor krijgt hij niet- alledaagse zaken te onderzoeken. Samen met zijn partner Etna gaat hij het ongewisse tegemoet. S.T.A.R 1: *Het licht van middernacht*, Delperdange en Cayman voeren ons mee in de wereld van de computertechnologie. Een verlamde man leert communiceren via een computer. Drie wetenschappers begeleiden hem. Tot op zekere dag de man spoorloos verdwijnt.
Caroline Baldwin (Taymans) achtervolgt in haar zesde album *De lagune* alweer met succes enkele misdadigers. Fog 2: *Het lot van Jane* door Seiter en Bonin. De auteurs nemen ons mee naar het Londen van 1874. Een aantal moorden zonder aanwijsbaar motief houdt deze stad in de greep der angst.

Als wetenschappers zich ergens op toespitsen, drijven ze de discussie ook echt op de spits en gaat het meestal goed mis. En wordt in dit geval het plezier van liefhebbers van animatiefilms al snel vergald. Wat blijkt, Bob de Bouwer, in Vlaanderen dagelijks te zien op tv-station **Ketnet** is een gevaar voor kinderen. Britse en Australische actiegroepen zijn niet te spreken over de veiligheidsvoorschriften die hij aan zijn laars lapt. Ook Kind en Gezin- woordvoerster Kris Danckaert wijst op gevaren voor de doelgroep van 5- tot 7-jarigen. Zo slingert Bob heen en weer aan zijn bulldozer, laat hij zijn vriendinnetje zonder helm toe op de werf en draagt hij geen autogordel. Foei! Foei! Hoe durft hij! Straks volgen al onze kleuters zijn verderfelijk voorbeeld en rijden ook zij straks zonder autogordel alras rond in onze eetkamers. Maar dat is lang nog niet alles. Ook animaties als Scooby Doo en kornuiten kunnen niet door de beugel; zij openen deuren met doodshoofden (hoe durven ze), zonder zich aan om het even welk voorschrift te storen (we sturen er de B.O.B. of BOB op af). Andere onveilige filmpjes: Winnie de Pooh (die engerd kruipt in bomen, rolt door de vieze modder), Tom en Jerry (bloedstollende gevechten met wafelijzers of koffiemolens) en zo kunnen we nog even doorgaan. Zelfs de Amerikaanse president Bush deed een duit in het zakje. Hij beschouwt de populaire Simpsons als een degeneratie van het Amerikaanse modelgezin.

Op 11 en 12 mei 2002 gaat te Sluis een speciaal Waterland-weekend door. Jeff Broeckx, tekenaar van de gelijknamige serie zal er aanwezig zijn om te signeren. Tevens kan men kennis maken met het werk van Jeff Broeckx in een ten-toonstelling in de raadskelder van het gemeentehuis te Sluis.

Hier zullen afdrukken van tekeningen te koop aangeboden worden.Het gaat hier om tekeningen die speciaal voor deze gelegenheid werden gemaakt. Uiteraard staat het nieuwste Waterland-album *De klokkenluider van Sluis* in het middelpunt van de belangstelling. Niet alleen een gewone uitgave is voorzien maar ook een luxe-uitgave op 200 exemplaren. Vooraf te bestellen en uitsluitend verkrijgbaar op 11 en 12 mei aldaar. Wil je meer info over de luxe-uitgave? Slechts één adres: Albert De Waegenaere, tel: 0031.11.74.62.147.

Het BCB (Belgisch Centrum van het Beeldverhaal) in samenwerking met de Belgische Post brengt in 2002 vier albums op de markt en een vijfde project in samenwerking met de Post van Frankrijk. Aanleiding hiertoe is de uitgave van een Franse Bollie en Billie postzegel in de lente van 2002 (Fête du Timbre). Drie jaar terug wijdde het **BCB** een album aan Roba ter gelegenheid van een serie Belgische familiepostzegels. Velen betreurden het dat deze zegels niet opgenomen werden in het tien jaar geleden uitgebrachte Bollie en Billie album van de Belgische post (1991). Na zoekwerk werden een aantal zegels opgespoord zodat het Franse album zowel de Belgische als de twee nieuwe Franse

zegels bevat. Het luxe-album in een oplage van 750 ex is alleen in het Frans verkrijgbaar en werd gesigneerd door Roba en Yvan Delporte. Prijs : 52,25 euro plus 2,50 euro verzendingskosten, 5 euro vanaf 2 of meer.. Dit album is tevens een waardige afsluiter van Roba's loopbaan. Hij heeft beslist het wat rustiger aan te doen en zijn Bollie en Billie over te laten aan een andere tekenaar. Overschrijven kan op 001-2231521-15 op naam van het BCB met vermelding Bollie en Billie, het aantal exemplaren + port.. De overige vier uitgaven verschijnen allen in juli 2002. Het eerste is er eentje van René Hausman. Voor 1 juli 2002 werd hij gevraagd een reeks zegels over paarden te tekenen. Een album met onuitgegeven werk van Sakie en Zunie is voorzien. Op 11 juli zijn er de heruitgaven van *De Leeuw van Vlaanderen* en *Kerels van Vlaanderen* van tekenaar Bob de Moor voorzien. Het is dan exact 700 jaar geleden dat onze dappere voorouders gehakt stro maakten van *den franschen vijand*.En als besluit van dit epistel: voor 14 juli is de uitgifte voorzien van de Jeugdfilateliezegel met dit jaar Bakelandt een stripfiguur van Hec Leemans. Alle albums verschijnen in gewone en luxe-uitgave.

Rondom striptekenares **Erika Raven** heerst al een tijdje een oorverdovende stilte. Zes jaar geleden borg deze in Zoersel woonachtige striptekenares haar tekenpen op. Toch is deze dame niet de eerste de beste. Na amper één album ontving ze in 1987 De Bronzen Adhemar, de stripprijs van de Stripgidsdagen te Turnhout. Een extra stimulans om haar serie Thomas Rindt, op scenario van Rouffa, verder uit te bouwen. Iets wat vast en zeker zou lukken , ware het niet dat haar toenmalige uitgeverij De Gulden Engel alle stripactiviteiten stopte. Een zware klap! Toch bleef ze niet bij de pakken zitten. Een aantal uiterst verzorgde uitgaven in eigen beheer zagen het levenslicht. Ripley, Icebound, Zimbabwe en Erika, cartoons die ze ongeveer een tweetal jaartjes in het weekblad Libelle publiceerde. En dan stilte. Tot ze opnieuw het stripvirus voelde kriebelen. Erika die zich tegenwoordig toelegt op schilderwerk, besliste een oud verhaal uit te werken. Het verhaal Nan Madol verschijnt echter niet in boekvorm, maar wordt exclusief vanaf 14 januari op haar site: www.studioraven.com. voorgesteld. Het verhaal werd voorgepubliceerd in vijf reeksen, eerste reeks 14/1, tweede reeks 21/1, derde reeks 28/1, vierde reeks 4/2 en vijfde reeks 11/2/ 02. Waarom het verhaal nooit in boekvorm verschijnt is volgens Erika heel logisch. Het uitgeven van een album kost 5000 euro en een jaar werk. Internet kost zo goed als niets. Liefhebbers van Erika bekijken liefst snel de strip Nan Madol, want vanaf maart verdwijnt de strip van de site.

Turnhout heeft wat met strips. Hiermee bedoel ik niet alleen de tweejaarlijkse Stripgidsdagen. Het pittoreske stadje fungeerde meer dan eens als decor in populaire strips en aanverwanten. Volgens een stadslegende werkte soldaat Hergé bij het vervullen van zijn dienstplicht te **Turnhout** aan het Kuifje-album *De zwarte rotsen*. Helaas, doorslaggevend bewijs hiervan laat nog op zich wachten. Het Suske en Wiske album *De vonkende vuurman* evenwel staat bol van Turnhoutse figuren. Van klein Peerke tot Patrick Van Gompel. Ook stripfiguur Nero in het album *De zwarte voeten* vertoefde ooit in de stad. Hij ging zelfs aan de haal met het zwaard van het plaatselijke vrijheidsbeeld dat prijkt op het Zegeplein. Van het Zegeplein op weg naar de Warande kan je niet naast het Kasteel van de Hertogen van Brabant kijken. Het speelde ooit een hoofdrol in de Bakelandt-strip *De jongens van Turnhout*. Pé en Zita waren goede vriendjes met drukker Pieter Corbeels. Zijn opvolger, Filip Brepols, bracht einde van de 19de eeuw de Mannekensbladen op de markt

NACHT
DE AMBASSADEUR DROOMT ...
DIT IS MIJN DOCHTER ANNE.
BASIL VERTELDE DAT JE ZO GEROERD BENT DOOR PONAPE ... EN DAT JE MET EEN BIJZONDER PROJECT BEZIG BENT.
IS DAT ZO ?
JA ! VERTEL ONS ER MEER OVER !
HMMM. IK VERTEL NOOIT IETS OVER EEN PROJECT VOOR HET AFGEKOND IS EN DAT WEET MIJN VADER.
TROUWENS, DAT BUFFET ZIET ER HEERLIJK UIT ! HEBBEN JULLIE GEEN TIEK ?

(voorloper van de strip). Wenst u Turnhout en zijn stripdecors eens te bezoeken dan kan u terecht bij Toerisme Turnhout. Zij bouwen een stripwandeling uit die in 2002 definitief moet worden. Info over de striplocaties tel: 014.44.33.55.

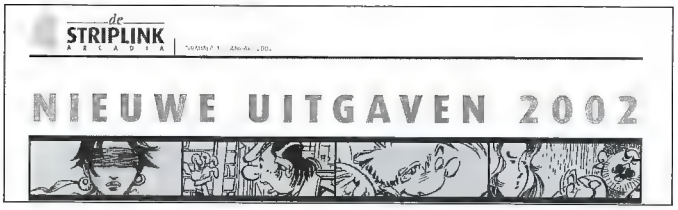

Uitgeverij **Arcadia** is er weer en dit reeds voor het vijfde jaar op rij. Zoals steeds brengt zij een aantal boeiende uitgaven of voortzettingen van reeksen die nooit eerder in album verschenen. We lopen het rijtje even af. Greyline Collectie brengt strips in potlooduitvoering, aangevuld met een schetsboek. Dit jaar valt de strip Jaguar van Jan Bosschaert die eer te beurt. De strip verschijnt op 9 & 10 maart 02 op de stripbeurs van vzw 't Vlaams Stripcentrum te Wilrijk. Mic Mac Adam 2: *De veerman van de dood*, verschijnt op 2 juni 02 op de Mercatorstripbeurs te Kruibeke. Arkel 3: *Lilith* kan je voor het eerst kopen op 31 augustus & 1 september 02 tijdens het Brabants Stripspektakel te Valkenswaard. En tot slot *Zakkenloper en Blasius bij de Taaietenen* op 13 oktober 02 op de strip- en platenbeurs te Aarschot. Wie intekent op de uitgaven 2002, ontvangt gratis een exclusief genummerd en gesigneerd minialbum van René Follet, oplage 100 exemplaren. Ook mooi dit jaar is het krantje Striplink waarin interviews met André Benn en Jan Bosschaert werden opgenomen evenals een lijst van alle reeds verschenen uitgaven. Nutteloos een abonnement te nemen op deze Striplink, het is gratis en verschijnt jaarlijks. Info: Arcadia, Lijsterstraat 11, B 2580 Putte-Beerzel, tel & fax 015/55.14.88 (buiten kantooruren).

Fritz van den Heuvel geniet vooral bekendheid met zijn stripfiguur **Bob De Kerpel**. Hiervan verschenen een aantal albums bij uitgeverij Dedalus. Helaas, in 1998 onderbrak het weekblad Humo het lopende Bob De Kerpel avontuur. Het verhaal werd nu toch afgerond en zelfs uitgegeven via Hogeschool Gent waar Fritz les geeft. Het verhaal wordt verder aangevuld met cartoons die eerder verschenen in Exploot, een publicatie van de hogeschool. Het album *De extravagante exploten van Bob De Kerpel* is te bestellen via e-mail: info@hogent.be of door schrijven naar: Hogeschool Gent, Dienst Communicatie, Jozef Kluyskensstraat 2, 9000 Gent. Kennismaken met het werk van Fritz kan via www.fritz.be

Het internet bestormt stripland. Zij die geen internet bezitten missen een hoop leuke dingen. Uitgeverij **Oog & Blik** heeft een vernieuwde website waar Erik Kriek instond voor de vormgeving en de illustraties. Op de site vind je alle mogelijke informatie i.v.m. de uitgeverij. Heinz komt zelfs wekelijks met een nieuwe gagstrook op www.oogenblik.nl. Wie gek is van het tekenwerk van grootmeester Andreas, (Rork, Arq, Cyrus) en alles over deze man wil weten kan terecht op volgende site: www.dossier-andreas.net Patrick van Bergen creëerde een mooie uitgebreide, Engelstalige site. Een ware bron van ongekende informatie komt je tegemoet. Leuk.

Jorge Colombo klinkt u zeker en vast onbekend in de oren. Inderdaad deze Portugese autodidact zal je hier te velde wellicht niet ontmoeten. Hij woont in New York en tekent sinds 22 februari 1999 een daily. Om het even welke toevallige voorbijganger wordt indringend aangekeken en enkele minuten later op papier vereeuwigd. Het werk is dan echter nog niet ten einde. Jorge wil iedereen laten genieten van zijn tekenwerk. De tekening wordt gescand en op een website geplaatst. Zijn prachtige tekeningen bekijken kan je op www.jorgecolombo.com.

Net als ieder jaareinde konden de lezers van de Vlaamse krant Het Belang van Limburg weer hun opinie spuien over Beste groep 2001, Beste cd 2001, enz. Onze interesse gaat naar **Beste strip 2001**. 1: Asterix en Latraviata 224 p, 2: Biebel : de doos 127p, 3: Blake en Mortimer, Bericht uit het verleden 108p, 4: Jaguar 34 p, 5: Western & Dragon Ball, 25p, 7: Een wolkeloze toekomst & Kiekeboe, 16p, 9: Urbanus, 11p, 10 Suske en Wiske 9p.
Groot slachtoffer is de strip Kiekeboe die in vrije val van koppositie naar nr. 7 tuimelde. Maar zulke opiniepeilingen nemen we graag met een korreltje zout. De lezers van de Jommekeskrant tonen dit overduidelijk aan, want zij kozen (U raadt het al) als nr 1: Jommeke, 2: Kiekeboe, 3 Simpsons, 4: Suske en Wiske en als nr 5: K3.

De **Fabeltjeskrant** is een blijvertje. Sinds de eerste aflevering in 1968 op het kleine scherm verscheen, werden met verschillende tussenpozen, de ongeveer duizend afleveringen opnieuw herhaald. Op dit ogenblik herhaalt de TROS eenmaal per week via kinderkanaal Z@ppelin een aflevering. De respons hierop is enorm. Daarom overweegt de TROS om opnieuw een dagelijkse aflevering te brengen. Maar dan zijn er meer afleveringen nodig dan de duizend bestaande; de laatste aflevering werd trouwens gemaakt in 1989. De TROS praat met producenten Robin en Allain de Levita over het opnemen van een nieuwe reeks. Het worden weer drukke tijden voor Mijnheer de Uil, Lowieke de Vos en Stoffel de Schildpad. Laten we hopen dat de ondertussen hoogbejaarde Zoef de Haas nog niets van zijn vroegere snelheid heeft moeten inboeten.

Standaard Uitgeverij brengt in maart deel 5 uit in De Kiekeboecollectie. Vijf verhalen om weer te zien, met als extra's: achtergrondinformatie en plezante anekdotes. De Boeboeks van Marc de Bel beleven reeds hun derde avontuur: *Vliegkriebels* komt eraan in twee delen, waarvan deel 1 *De pilletjes van pa Kakadoris* alvast jong en oud kan bekoren. En welke rampzalige plannen uitgedokterd door Boma hangen onze F.C. De Kampioenen weer boven het hoofd? Afspraak in hun 21ste album *De Kampioenen aan zee*. Wie van strips en geschiedenis houdt, mag de serie Verdwaald in het verleden niet missen. Jeff Broeckx en Ronald Grossey combineren geschiedenis en avontuur op een uiterst leuke manier.

De overgang naar de euro werd door de Leuvense tekenaar **Bart Schoofs** en Leuvense stripwinkel Het Besloten Land op een ludieke wijze gepromoot. Op de euromunten kan men een stickertje kleven over het edele gelaat van onze dierbare vorst heen zodat je niet steeds het onbehaaglijke gevoel krijgt dat onze vorst je als een soort Big Brother bij elke betaling in het oog houdt. Deze zilverkleurige zelfklevers met Belgische muntwaarde stellen symbolen en figuren voor. Plastic Bertrand is goed voor twee euro, Sandra Kim één euro, de mijnwerker, vroeger een halve frank waard, werd nu opgewaardeerd tot vijftig cent, Delphine twintig cent, Lumumba tien cent, prins Laurent vijf cent, soeur Sourire twee cent en het Sabenalogo slechts één cent. Bij het aanbrengen van het klevertje wordt de euro tot scheuro omgedoopt. Eerst werd geopteerd om alle euromuntjes die via de kassa passeerden te beplakken. Hiervan werd afgeweken uit vrees voor negatieve reacties van de Nationale Bank. Zolang de voorraad strekt, krijgen de klanten de stickertjes mee op een kaartje.

Het is nog wel even wachten maar komende herfst starten de opnames van **Garfield The Movie** met hoe kan het ook anders, de vadsige, rosse, enerverende kater in de hoofdrol. Een kater tot leven gewekt via computer op scenario van Joel Cohen en Alec Sokolow, leidende figuren bij computeranimatie Toy Story... Dat belooft! Rode draad wordt een vete tussen Garfield en de immer dom uit zijn ogen kijkende hond Odie. Er bestond al een serie tv-tekenfilms omheen Garfield. De filmmakers moeten wel op zoek naar een nieuwe stem voor Garfield. Lorenzo Music, die de stem van de poes voor zijn rekening nam, wisselde vorig jaar het tijdelijke voor het eeuwige.

Disney viert zijn 100ste verjaardag en de 75ste verjaardag van Winnie the Pooh. Beiden blijven bij verzamelaars nog steeds een vaste waarde. En wie denkt reeds alles te bezitten van **Disney**-spullen zakt best eens af naar de Hasseltse winkel Mr Edclusive. Eigenaar Eddy Vandevelde biedt een breed gamma van Disney-artikelen aan. Mickey Mouse, Donald Duck, Pluto, beelden, muziekdozen, wekkers, enz. Echt goedkoop zijn deze hebbedingetjes niet, wat vooral te maken heeft met dure licenties en duurdere materialen. Om de concurrentie uit de Oostbloklanden ietwat in te dijken, waar vele Disney -producten worden nagemaakt ontvangt de koper een certificaat van echtheid. Hou je niet van Disney? Geen nood. Ook liefhebbers van Loony Tunes, waaronder Tweety & Sylvester en Tasmanian Devil kunnen hier terecht. Mr Edclusive, Luikersteenweg 3, 3500 Hasselt, dagelijks open van 10 tot 18 uur. Gesloten donderdag & zondag.

Op de Turnhoutse Stripgidsdagen liet hij verstek gaan met zijn band The Cheap Serenaders wegens ziekte van een bandlid. Nog twee optredens en hij geeft er compleet de brui aan. Inderdaad **Robert Crumb** vooral bekend van

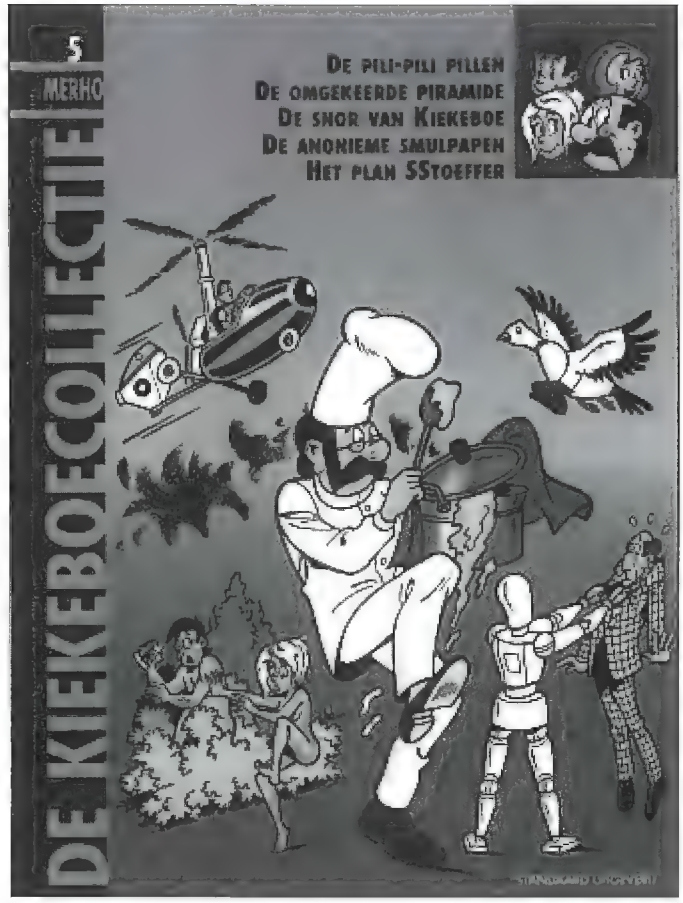

underground strips als Fritz the Cat, Mister Natural en Devil Girl wil niet meer voor publiek optreden. Zijn voorlaatste optreden met zijn andere groep Les Primitifs du Futur ging door op 23 januari te Tilburg. Het afscheidsconcert gepland voor maart gaat door ergens in de buurt van Parijs. Niet alleen is Crumb het beu op te treden voor publiek, maar ook het reizen en het bijkomende gedoe verveelde hem steeds meer. Liefhebbers van Crumbs tekenwerk kunnen op beide oren slapen. De 58-jarige tekenaar gaat gewoon door met zijn tekenwerk.

Hou je van literatuur, maar kijk je ook zo op tegen het lezen van die dikke boeken, dan wordt dit euvel opgelost door de Nederlandse literaire uitgeverij Atlas. Het magnum opus van **Marcel Proust** wordt verstript. Als alles volgens wens verloopt, verschijnt deel één van zeven in maart. Als tekenaar van dienst werd Stéphane Heuet aangeworven, die de romancyclus op schitterende wijze heeft bewerkt, aldus de uitgeverij. Een maand later verschijnt een stripuitvoering van Hellevaart, een roman van Max Allean Collins, die kortelings door Dreamworks werd verfilmd. Tekenaar van Hellevaart is Richard Piers Rayner, die zomaar eventjes 296 pagina's voltekende. Bedoeling van uitgeverij Atlas is om de leegte op te vullen die uitgeverij Big Balloon achterliet. Bij voldoende belangstelling voor de literaire stripuitvoeringen zou er geopteerd worden om elk kwartaal twee stripromans op de markt te brengen. We brachten het reeds eerder, strips de ware literatuur.

Tegen komende zomer moet bij Marsu Productions een nieuw Marsupilami-album verschijnen, met niet eerder in boekvorm verschenen gags, kortverhalen en illustraties van tekenaar **Franquin**. Daar waar hij Guust Flater nooit uit handen gaf, deed hij dit wel met de Marsupilami. De huidige tekenaar van dit zeldzame beestje is Batem, die onder Franquin de knepen van het vak leerde. Volgens Erwin Cavens bestaat het album uit oude tekeningen die ooit in

stripweekblad Robbedoes/Spirou verschenen. Met dit album hoopt men het oude en nieuwe lezerspubliek samen te brengen. Alle platen ondergaan een nieuwe fotogravure en worden opnieuw ingekleurd door Cérise, een groot Belgisch bedrijf dat zich toelegt op het inkleuren van strips.Naar verluidt zijn de Robbedoesalbums waarin dit wonderlijke diertje opduikt, nog steeds de bestsellers in de serie. Het album Het nest van de Marsupilami is nog steeds het best verkochte.

Met strips worden alle taalverschillen weggewerkt. Het beste bewijs hiervan is het **Stripfestival Ganshoren** Brussel. De Zeyp en La Villa, het Nederlandstalige en Franstalig cultureel centrum van Ganshoren organiseren op zondag 26/5/02 hun dertiende stripfestival in en rond de basiliek. Er werd geopteerd voor een nieuw concept om het festival een vooraanstaande plaats te geven in het Belgisch striplandschap in de lijn van Middelkerke en Turnhout. Signeersessies met nationale en internationale tekenaars moeten zowel de ware stripverzamelaar als gezinnen lokken. Nieuw is de Keizer Karelprijs uitgereikt aan vijf genomineerde tekenaars. Niet het artistieke maar het maatschappelijke in hun werk zal de kern zijn van hun nominatie. Een prijs die zeker en vast een nieuw begrip wordt in de stripwereld. Laten we vooral de gekende nationale striptekenwedstrijd niet vergeten. Deze wedstrijd wordt opgedeeld in vier

leeftijdscategorieën: van 10 tot 12 jarigen, van 13 tot 16 jaar, van 17 tot 21 jaar, en vanaf 22 jaar. Strips digitaal ontworpen door en voor gebruik op computer vormen een vijfde categorie. Thema van de striptekenwedstrijd is Kinderspel van alle tijden. De stripverhalen moeten ten laatste op 30 april 2002 ingeleverd worden. Info en reglement te verkrijgen van maandag tot vrijdag van 10.00 tot 17.00 bij De Zeyp, tel 02/422.00.11 of e-mail: de zeyp@vgc.be, Maria Nicolas of bij La Villa, tel_02/420.37.27 of e-mail: la.villa@swings.be, Georges Scheray.

Geert de Weyer, journalist van de krant De Morgen had de eer te tafelen met scenarist Tome en tekenaar Janry, de adoptievaders van **Robbedoes** en Kwabbernoot. Wat leverde het op? Een pagina groot interview (De Morgen 16/1/02.) Niet alleen werd gepraat over de grote Robbe, maar ook over het waanzinnig succes van de in 1987 opgestarte gagreeks De Kleine Robbe, en de metamorfose die ze de klassieke held Robbedoes lieten ondergaan. Een gesprek over volwassen worden, grootmeester Franquin, de terugkeer van Zwendel, enz. Het duo verklaarde eveneens de juiste publicatiedatum van een nieuw Robbedoesalbum niet te weten. Een jaar geleden werd een nieuw verhaal opgestart. Zeven pagina's werden al getekend, het scenario was voorhanden, maar het voelde niet helemaal goed. Besloten werd Kleine Robbe verder af te werken. De oplage van het nieuwste album, verschenen in december 2001, bedroeg Nederlands en Frans tezamen 550.000 exemplaren. Verder nog vertalingen in het Scandinavisch, Portugees, Italiaans, Duits, Spaans, Catalaans en Castiliaans.

Bent u ook zo een verzamelaar die alles netjes opbergt, maar door het bos de bomen niet meer ziet. Dan is er voor u een oplossing. Speciaal voor nieuwe, nog niet abonnees, gaat **Zone 5300** reeds eerder verschenen strips uit de papieren Zone 5300 in digitale vorm herpubliceren. Het leuke hiervan is dat je papieren versie netjes en ongekreukt bewaard kan worden. Meer info: www.zone5300.nl.

Ronald Mc Donald krijgt de bons. Vanaf 23/1/02 wordt hij vervangen door stripfiguur **Asterix**. Nog niet in ons Belgenlandje, wel in de Franse vestigingen van de hamburgerketen McDonalds. In de andere 120 vestigingen van de keten blijft de clown de absolute ster. Met de operatie wil de fastfoodketen het verzet van de Fransen tegen de globalisering breken. Voor het eerst in de geschiedenis van McDonalds is dit een afwijking in de wereldwijde uniforme klantenwerving en service. Alle eettenten voeren nog de gouden M als logo, maar bij onze zuiderburen zet een kleine Galliër zijn schouder onder de verkoop van Hamburgers. Gelukkig voor McDonalds lust Obelix alleen everzwijn.

Na het stopzetten van de serie Baxter door Standaard uitgeverij werd het stil rond bedenkers **d'Hondt en Ravijts**. Niet dat ze echt op hun lauweren rusten, af en toe duikt her en der tekenwerk van hen op. Zo een werkje is Speel op veilig, een informatieve brochure die inspeelt op de nieuwe wetgeving voor speelterreinen. De brochure werd mee gerealiseerd door de financiële steun van de Vlaamse minister bevoegd voor Gezondheidsbeleid, de federale minister van Volksgezond-heid en Consumentenzaken en de leden van de Beroeps-vereniging Recreabel gerealiseerd. Saaie teksten worden afgewisseld met leuke tekeningen. Meer info vooral voor reclameverzamelaars op www.dhondt-ravijts.be.

Van 24 t/m 27 januari 02 ging het 29ste Festival de la BD door te **Angoulême** (Frankrijk). De Grand Jury onder voorzitterschap van Martin Veyron strooide weer kwistig Alph-Arts in het rond. De Alph-Art voor het beste album ging naar Christophe Blain voor deel één van Isaac le pirate. De Alph-Art van het publiek en Alph-Art beste tekenaar ging naar Tardi voor deel één van zijn *Le cri du peuple* (Casterman). De Iraanse Marjane Satrapi werd bekroond in de categorie beste scenario, voor Persipolis, een politieke afrekening met haar jeugd in Iran. Deel één ontving vorig jaar de Alph-Art voor het beste debuut. Een nieuwe prijs, de Alph-Art voor de beste dialogen, ging naar Terrain vague van de Amerikaan Kaz (uitgeverij Cornelius). Het beste eerste album was Le Val des Anes van Blanchin. De Grand Prix 2002, de belangrijkste oeuvreprijs voor een stripauteur uit Europa, ging naar Belg François Schuiten, voor zijn creatie Duistere steden in samenwerking met Benoit Peeters. Schuiten volgt Martin Veyron op en mag dus volgend jaar Le Grand Jury voorzitten.

Rampokan van **Peter Van Dongen** begint binnnekort aan een internationale carrière. Het eerste deel van dit tweeluik, Java wordt nog dit voorjaar vertaald door de Parijse uitgeverij Vertige Graphique die ook klasbakken als Pratt, Breccia, Clowes, Eisner, Joe Sacco, Loustal en Moebius in haar fonds heeft. Het tweede en laatste deel, Celebes, waar velen met spanning naar uitkijken, wordt bij het Nederlandse Oog & Blik aangekondigd voor najaar 2002. Leuk.

ERIK
DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

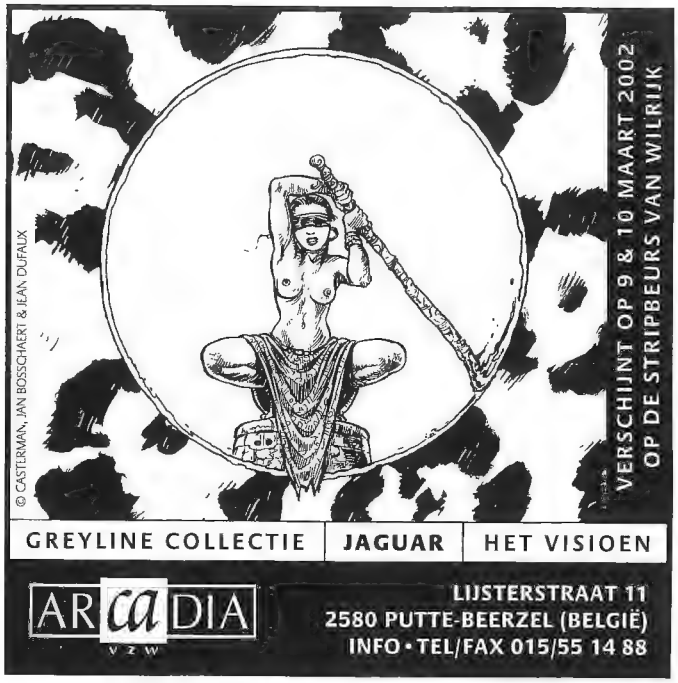

GREYLINE COLLECTIE | JAGUAR | HET VISIOEN

ARCADIA vzw
LIJSTERSTRAAT 11
2580 PUTTE-BEERZEL (BELGIË)
INFO • TEL/FAX 015/55 14 88

STRIPFESTIVAL MIDDELKERKE

13/7-6/8

GOUDEN POTLOOD
26 juli casino

Standbeeld SUSKE EN WISKE

Informatie: 0495/20.56.73
Antiek stripmarkten
20/7 – 10/8 – 30/8

150 tekenaars

thema strip 2002 : SUSKE EN WISKE
trilogie: verleden – heden – toekomst
Luxe-editie: 500 ex. Suske en Wiske

tentoonstelling rond Willy Vandersteen
Paul Geerts
Marc Verhaeghe

Jommeke specials
1) de zingende aap
2) het hemelshuis
3) kinderen baas
4) diep in de put
uitgifte: gekartonneerd op 75 exemplaren – groot formaat

1. de purperen pillen
uitgifte: op 50 exemplaren met blauwe rug + originele plaat!!!

1. de 7 schaken
uitgifte: gewoon formaat – slappe kaft
speciaal "groene kaft" op 2000 ex.

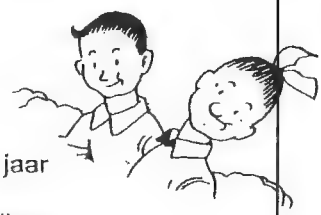

30 januari 2002: Jommeke 75 jaar
Jef NYS
stripwinkel Rattekopje te verkrijgen
boek en plaat uit de oude doos:
75 exemplaren

Zoekertjespagina

GEZOCHT:

* **Pum-Pum** nr. 7, 1e jaargang
Mail willy.brone@pandora.be of bel 0497-519009 of 012-451386 (94)

Dirk Stallaert : alles over DS, strips, krantenknipsels, affiches, ex-libris, enz...aanbiedingen met prijs en al : Losse nrs. De Rakker en losse Bravo, Robbedoes vóór 1945, ook oude Zonneland - ZOZO met binnenstuk

* Hendrik Van Biesen, 03/449.51.71 (93)

Wie helpt mij aan mijn laatste 10 pings van de rabobank? ik zoek nog:2e jaargang:3,4 16e jrg:10 en 17e jrg : 1,2,3,4,5,6,10 KDeKrijger@cs.com of tel:nl 0229-201927 vanuit belgie 0032229201927 (93)

Scenarioschrijver(s) om een nieuwe, komische, strip te lanceren.

* Michael Aucoin, 0497/35.71.61 michaelaucoin@freegates.be (92)

Kuifje losse nummers : 4de jaargang (1949) nrs. 11,12,14,15,16,21 ; **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *Het sprekende testament, De geverniste zeerovers, De snorrende snor;* vierkleuren : De spokenjagers; Huize

* Snoek (3de reeks); Tintins (Kuifjesverhalen in het Frans dus), in kleur of zwart-wit tot 1946 : goede prijs.
Patrick Vranken 052/31.23.46 (tel&fax)

* **Boeven in de rimboe**, mag ook in fotokopie zijn
Alain Heylen 0049 6584 992584 (92)

Eerste drukken in prima staat : Blauwbloezen 4,11,13,24 ; Rode ridder 5,11,13,16,21,33,41,42,43 : De huurling 5 : Urbanus 15 ; De Havik 3 (softcover) Guy Van Vaerenbergh 0497/93.55.08 (92)

Suske en Wiske zeefdruk "Vlindernetje" ; Zonneland 1945-46-47; JB Stone : De avonturen van Jolliker+Het goud van de Foumouala (uitgeverij Roya-Brugge) ; Fred Funcken, De zeeschuimer : In volle mysterie+Moderne Robin :

* De erfenis van Doris (Uitgeverij Studio Guy=Bimbo).
Paul De Bont 014/65.73.79 (92)

Floris-knipsels 13,14 en 15 uit Belgische kranten Het Laatste Nieuws of De Nieuwe Gazet vanaf 14-4-1974.ook kopien van verhaal 15 zijn welkom! wie-oh-wie helpt me hieraan??

* Klaas de krijger tel : (0031)(0)229-201927 of e-mail KDeKrijger@cs.com (92)

Averbode strips jaren '50 uit Zonneland, o.a. "De kat met de gouden staart", een verhaal van Johnny en Annie, getekend door Renaat Demoen; "De strijd met de reus", een verhaal van Tijl Uilenspiegel, getekend door

* Gray Croucher, op tekst van Nonkel Fons. Ik ben bereid van 10.000 bfr tot 15.000 bfr te betalen voor een goed tot zeer goed exemplaar; Tevens zoek ik nog het leesboek "Sint-Niklaas", van Ernest Claes, lichtblauwe cover met prachtige cover en illustraties van Renaat Demoen.
De Leenheir Wim, 0476/892190 of wim.deleenheir@VE.Antwerpen.be (89)

Robbedoes losse nummers 862,1928,1929; Rikske en Ffikske : Rikske speelt met vuur (oud); Wij maken pret met Rikske en Fikske (oud); 2de druk : Rikske en Fikske zijn jarig; Rikske en Fikske leuke speelvogels; Fikske lost het op; 3de druk : Rikske en Fikske aan het spel; Rikske en Ffikske doen aan sport; Kuifje losse nummers 3de jaargang

* :1,2,6,7,8,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22 of album 4-5-7; 4de jaar : 2; 6de jaar : 50; Balloen pocket 1.3 (Topkat); Oom dagobert 62; Flippie Flink usa strip deel 1; Hagar 12.4 (Albatros uitgeverij); Napoleon solo (uncle)1,2,3,4,5; Garry(klein) 5,6,7,8,9,10,11,12,13,18,19,21, 23,31; Arend stripserie (kleine oorlogsromans) 1,2,3,4,6,9,10; Vijftien en ½: 7, 9,10 Hendrik Neyts tel 09/385.43.09 (87)

Thorgal deel 18, harde kaft, mag zonder bijlage zijn. Heb je dit album, laat het me even via e-mail weten,
Rob Spitters l.winch@freeler.nl (87)

* *TE KOOP/RUILEN:*

Ons Volk jg 1946 tot en met 1953 omzeggens compleet in losse

* nrs. op enkel nrs. na volledig **Mail** willy.brone@pandora.be of bel 0497-519009 of 012-451386 (94)

Suske en Wiske 4kleurenreeks 1° druk (nrs.67 t/m 267) ; rode luxe reeks : Klassiekreeks+Blauwe reeks+Prinske ;

* Blauwe luxereeks in etui : diverse S&W luxe uitgaven+speciale uitgaven in softcover ; S&W uitgaven van verschillende landen ; verder luxe uitgaven Bakelandt, Largo WInch, XIII, Jessica Blandy, Biggles, Lester Cockney, Red Road,

* Bruce J Hawker Rik Vandervelde 0476/950120 (92)

Suske en wiske affiche : "Uit ons volkske in hun nieuw avontuur het ijzeren masker met het geheim wapen met pats poppenspel 28 januari 1954 te wilrijk". Nieuwstaat, ingekaderd.
eric.vanin@planetinternet.be 0497.54.44.34 (92)

* **Kuifje** De 7 kristallen bollen ; Lombard, Richting Mars (met punt)
Paul De Bont 014/65.73.79 (92)

Weekbladen Ons Volk (Bessy) 1957-1965, Panorama (Sjors&Sjimmie) 1957-1964, Ons Land (Bob Mau) (Michel Vaillant) 1957-1972. Paul Van Opstal 016/69.62.84 (92)

Bernie Wrightson - "en bloc " - mooie collectie - op een twintigtal tijdschriften/jes na compleet.
Géén originelen. Lijst van de items kan gemaild of gefaxed worden.
Marc de Lint 0476 44 23 07 graphic.touch@pandora.be (92)

Zoekertjes schriftelijk meedelen (brief of e-mail). Telkens naam en telefoonnr. vermelden a.u.b.

Nieuwe strips

verschenen vóór eind december

Willem

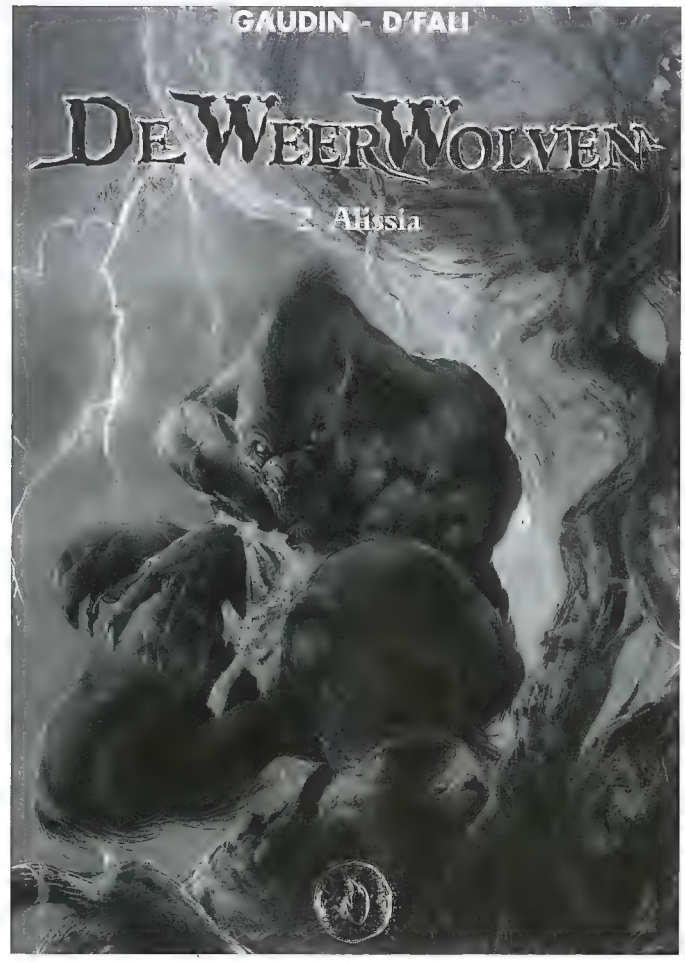

Uitgeverij Talent

Fonds Blitz, Collectie Metro, Xoco 3: *Twaalf koning-demonen*, tek: Palma & scen: Mosdi, hc 13,95 euro, kleur, genre: horror.
Schaduwland 3: *Nimf*, tek: Springer & scen: Gibelin, hc 13,95 euro, kleur, genre: fantasy. Genummerd B 250 exemplaren.
Vliegende Tijgers 5: *Operatie Man van Peking*, tek: molinari & scen: Nolane, hc 13,95 euro, kleur, genre: historisch/ avontuur. Genummerd B 250 exemplaren.
Collectie 500: nr 121: De weerwolven 2: *Alissia*, tek: D'Fali & scen: Gaudin, hc 13,95 euro, kleur, genre: avontuur/ fantasy. Genummerd B 250 exemplaren.
Collectie 500: nr 131: De weerwolven 3: *Het klooster der verdoemden*, tek: D'Fali & scen: Gaudin, hc 13,95 euro, kleur, genre: avontuur/fantasy.Genummerd B 250 exemplaren.
Collectie 500: nr 133: Schemerzwervers 2: *De tanden van de draak*, tek: Nielsen & scen: Tarvel, hc 13,95 euro, kleur, genre: heroic-fantasy. Genummerd B 250 exemplaren.
Collectie 500: nr 146: Malienda 1: *Mori Dunonn*, tek/ Bihel & scen: Mosdi, Josset & Bihel, bewerkingen en dialogen Mosdi, hc 13,95 euro, kleur, genre: avontuur. Genummerd B 250 exemplaren.

Uitgeverij Dupuis

Pedro de Neusbeer 2: tek: Gaudelette & scen: Gaudelette & Larcenet, sc 4,20 euro. Dieren met menselijke trekjes vervelen zich steendood in een ons onbekende dierentuin.
Puddingham Palace 2: *Suikertje, Majesteit*, tek & scen: Isa, sc 4,20 euro. De drie koppen tellende koninklijke familie zijn de enige menselijke wezens in een land dat uitsluitend bevolkt is met dieren. We moeten er wel bij zeggen dat ook de koninklijke familie af en toe dierlijke trekjes vertoont. De laatste pagina is niet van Isa maar werd in beeld gebracht door Bercovici.
Spotlight Dupuis: Zwarte olijven 2: *Adam Harishon*, tek: Guibert & scen: Sfar, sc 4,50 euro, genre: catholic strip.
Spotlight Dupuis: De Kraai zaak 4: *De Kraai in de puree*, tek & scen: Lax, sc 4,50 euro. De Kraai gaat op zoek naar een verdwenen oplichter. Zijn zoektocht voert hem van Frankrijk tot diep in het Amazonegebied.

De Stripuitgeverij

The Simpsons 19: Bevat 3 verhalen: 1: *Censuur smaakt zuur*, tek potlood: Phil Ortiz & tek inkt: Tim Bavington & scen: Scott M. Gimple/ 2: *Sideshow Simpsons*, tek potlood: Phil Ortiz & tek inkt: Tim Bavington & scen: Bill Morrison/ 3: Maggie Simpson in *Help de andere baby*, tek & scen: Bill Morrison, sc 3,72 euro.

Uitgeverij Glénat

De Zwarte Loge: De bewakers van de lans 1: *De broers*, tek: Ersel & scen: Ferry, hc 11,95 euro, genre: catholic/ avontuur. Duitsland1936, Hitler wil de totale macht verkrijgen en hij stuurt Klaus op zoek naar de lans die Christus aan het kruis doorboorde. Er begint een zoektocht tegen de tijd want anderen zoeken eveneens deze relikwie.
De Zwarte Loge: De laatste profetie 1: *Reis naar de hel*, tek & scen: Gilles Chaillet, medewerking aan de decors Christophe Ansar hc 11,95 euro, genre: godsdienstig/ avontuur. Eerste verhaal van vijf. September 394, het Romeinse rijk wordt verscheurd door onderlinge twisten. Er is strijd tussen de Romeinse Christenen en de Romeinen die hun oude goden trouw bleven.

Incognito Reeks

Incognito Reeks 9: *BGF 2000* (*Best Girlfriends Forever 2000*), tek & scen: Maarten Vande Wiele, sc 4,10 euro, zwart-wit met steunkleur, genre: parodie. Eerste druk december 2001. Parodie op Charlie's Angels.

Uitgeverij Casterman

Rare White 1: *Een diamant onder de maan*, tek: Warnauts & Raives & scen: Warnauts, hc 9,25 euro, kleur, genre: avontuur. Eerste deel van een tweeluik.
India Dreams 1: *Wegen in de mist*, tek: Jean-Francois Charles & scen: Maryse Charles, hc 9,25 euro, kleur, genre: striproman/avontuur. Met zelfklever op cover met als opdruk: exclusief 8 pagina's schetsen bij de eerste editie. Jarawal, pas afgestudeerd aan Eton, neemt het bestuur over van het Indiase staatje Khalapur. Zijn oom nam 15 jaar de dienst waar na afzetting van Jarawals vader, die beschuldigd werd van een complot. Jarawal gaat in het Londen van 1944 op zoek naar een dagboek, dat de onschuld van zijn vader zou kunnen bewijzen.
Fog 1: *De Tumulus*, tek: Bonin & scen: Seiter, hc 9,25 euro, kleur, genre: avontuur/detective. 1874, Londen wordt opgeschrikt door een aantal gruwelijke moorden. De politie zoekt in het wilde weg naar de daders want er zijn op het eerste zicht weinig of geen raakpunten tussen de moorden.

Nathalie *Mondo veneziano*, tek & scen: Sergio Salma, sc 4,75 euro, kleur, genre: humor.

Uitgeverij Oog & Blik

Dokter Jekyll & Mister Hyde, tek: Mattotti & scen: Kramsky, hc 14,95 euro, kleur, genre: striproman. Naar de novelle van Stevenson: *The strange case of Dr.Jekyll and Mr.Hyde.*

Uitgeverij Le Lombard

Derde Graad: Silex Files1: *Ontbrekende schakels*, tek & scen: Foerster, sc 4,99 euro, kleur, genre: humor/detective. Prehistorie, Raw richt het eerste detectivebureau op aarde op. Kommer en kwel zijn zijn deel. Vooral als hij merkt dat zijn secretaresse Uma Pooh zijn klanten inpikt.

Uitgeverij Arboris

Stille getuigen1: *Het verwoestende vuur*, tek: Lionel Chouin & scen: Denis Bajram, sc 6,95 euro, kleur, genre: sciencefiction. Deze fictie werd werkelijkheid volgens het voorwoord van het album. Dit verhaal werd niet geïnspireerd door de gebeurtenissen van 11 september 2001 in Amerika maar werd al gemaakt in de loop van 2000. Het verscheen in het najaar van 2000 in Frankrijk. Arboris nam het in zijn zomer/herfst programma op en het was op 11 september al bij de drukker in productie.
Indigo 1: *Sunsit-City*, tek & scen: Robert Feldhoff & Dirk Schulz, sc 6,50 euro, kleur, genre: heroic-fantasy. Indigo is een loser, een held tegen wil en dank, die hoopt ooit nog eens een grote slag te slaan.
Collectie buitengewesten 12: Red Caps 2: *Donderpijl*, tek: Stéphane Duval & scen: Pierre Dubois, sc 6,95 euro, kleur, genre: fantasy.
Collectie Buitengewesten 13: Kwaïdan 1: *De watergeest*, tek & scen: Jung, sc 6,95 euro, kleur, genre: fantasy/legende. Japan 12e eeuw na Christus, een door haar zus verminkte prinses stort zich in een meer. Twee eeuwen blijft ze in het meer achter tot ze ontsnapt en op zoek gaat naar een kind waarin ze herboren kan worden.

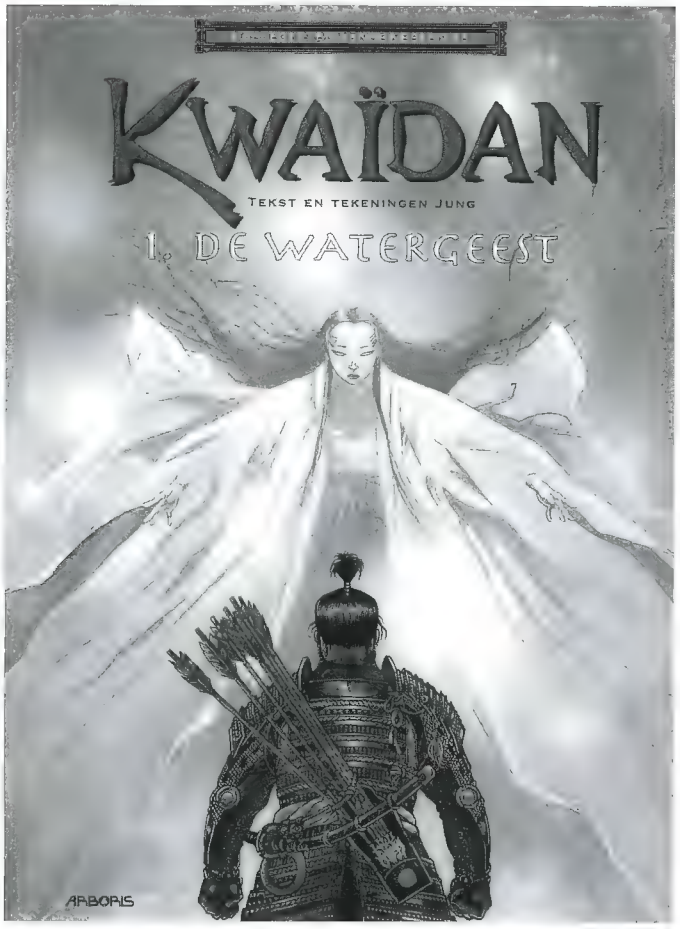

Uitgeverij Dargaud

De erfenis van Emilie 1: *Het landgoed Hatcliff*, tek & scen: Magnin, sc 6,50 euro, kleur, genre: avontuur. Emilie erft van een onbekende oudoom een landgoed. Een onwaarschijnlijk avontuur begint.
Hard tegen hard 3: *Het geheugen van Dillon*, tek: Ralph Meyer & scen: Philippe Tome, sc 6,50 euro, zwart-wit met steunkleur, genre: avontuur/misdaad. Laatste verhaal van een drieluik.

VNU-tijdschriften

Noortje 14: *Altijd opgeruimd*, tek: Steeman & scen: Klein, sc 4,50 euro, kleur, genre: humor.
***Mik**, de nieuwe strip uit Margriet*, tek & scen: Gerrit de Jager, sc 4,95 euro, kleur, genre: humor.

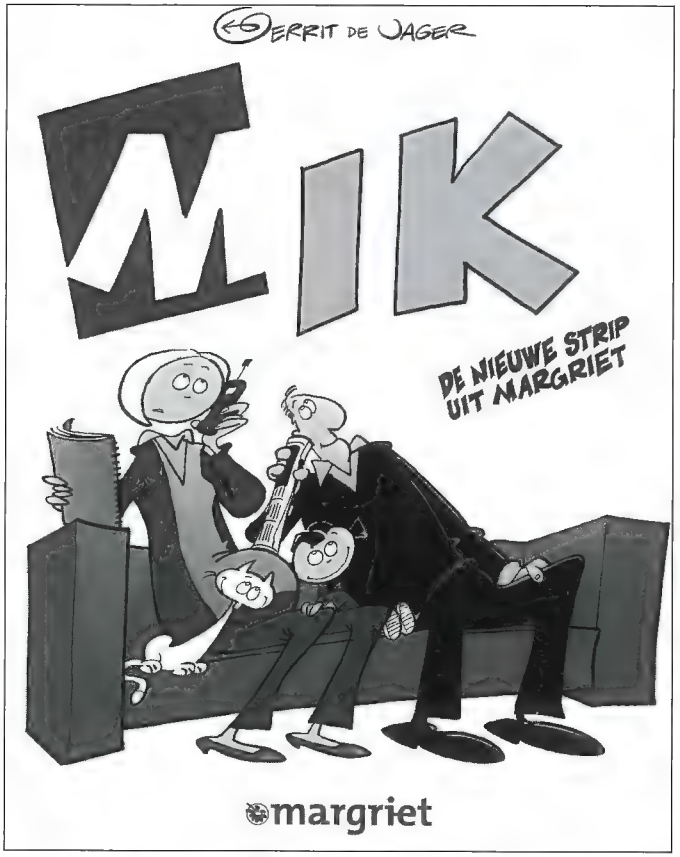

Lucky Comics

Rataplan Blunders 6: *Kerstmis voor Rataplan*, tek: Morris & V. Leonardo & scen: V. Leonardo, sc 4,99 euro, kleur, Genummerd op rug 15.

Tijdschriften

Stripschrift 341, jaargang 34, nummer 4, december 2001, sc 3,75 euro, genre: informatief. Bevat info over Wilma Van Den Bosch, Cowboy Henk, Jacques Martin.

Een kijk op...
Reclamestrips!!!

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt.
Voor alle info : neem contact op met de Reclamestripclub, Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke
Tel & fax 058/5123.02 (NL :) 003258512302
email : reclamestripclub.vl@belgacom.net

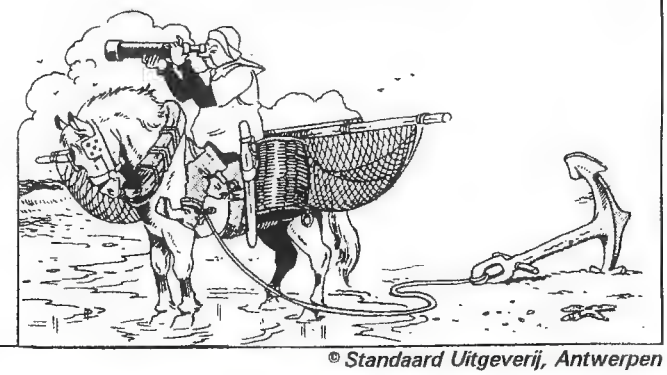

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Nieuwigheden

door Stefaan

Kalenders

Biep & Zwiep-kalender: voor 2002 verschenen zowel van de firma Snoep center als de firma Veranco een kalender opgefleurd met tekeningen van Biep & Zwiep. Elke maand opnieuw krijgen we een reclame voorgeschoteld van één of ander product (gaande van Royco Minute Soup tot Snickers) samen met een tekening in kleur van het beroemde heksenkoppel. Deze tekeningen werden ook gebruikt voor het originele nieuwjaarskaartje van tekenaar Luc Morjaeu, welke reeds in het vorige nummer werd besproken. Let wel! Het gaat hier dus om twee verschillende kalenders, weliswaar met een zelfde lay-out en met het gebruik van dezelfde tekeningen. Het grootste verschil zit hem in het feit dat beide kalenders elke maand voorzien zijn van respectievelijk de opdruk "Snoep center" en de opdruk "Veranco confiserie". Beide kalenders werden heel mooi in kleur gedrukt en beschikken over een geringe oplage. Alvast twee unieke items.(B)

Eco-calendrier 2002: kalender uitgegeven door "La région wallone" onder initiatief van "Le Ministre wallon de l'Aménagement du Territoire, de l'Urbanisme et de l'Environnement, le Ministre des Transports, de la Mobilité et de l'Energie et le Ministre wallon des Affaires sociales et de la Santé" en dit met steun van "Le Réseau Eco-Consommation". Elke maand bevat een exclusieve tekening in kleur van telkens een andere tekenaar. Enkele belangrijke tekenaars die hieraan meewerkten zijn: Olivier Saive, Marc Hardy, Danny, Blatte, Pierre Krol, Batem en Ers.(B)

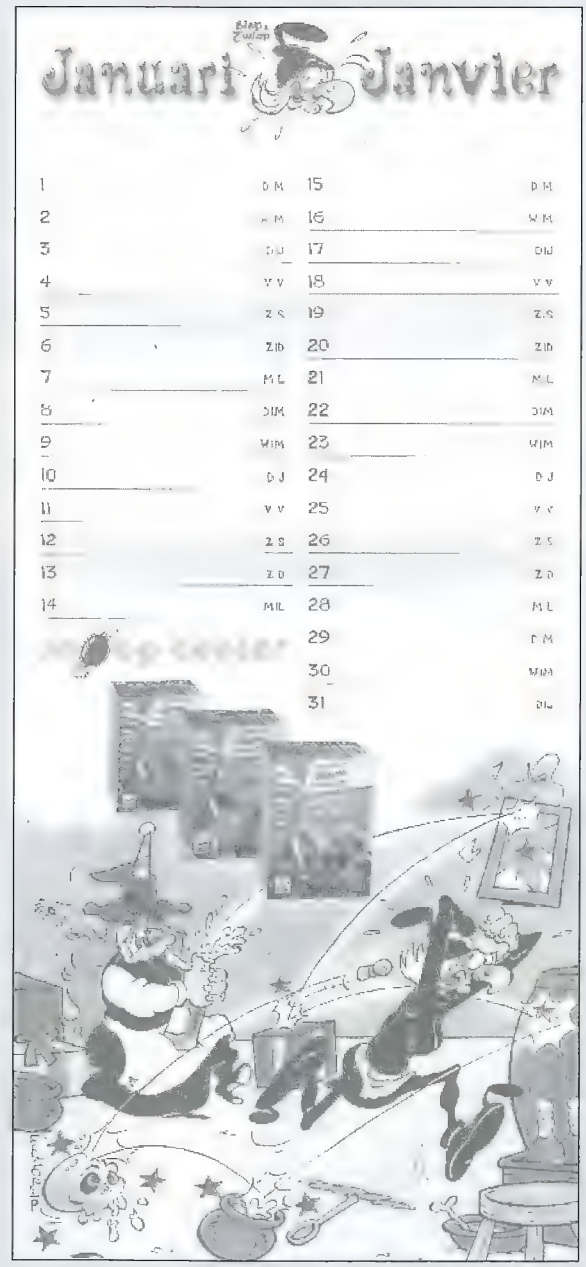

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alle bijzondere uitgaven waarover je anders pas zou horen als het te laat is. Alle leden zijn ook lid van Brabant Strip.
Nuttige adressen : het hoofdkwartier, zie de hoofding
Het **Nederlands secretariaat** : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen, t.040-2839941
e-mail : De.Reclamestripclub@iae.nl
De Reclamestripclub-website op Internet:
http://www.geocities.com/reclamestrip
Tips voor de rubriek *nieuwigheden* zijn welkom bij Marc Lezy, Meulebekesteenweg 63, 8720 Dentergem, of via e-mail : **marc.lezy@planetinternet.be**
Voor alle info over strips die in deze rubriek vermeld worden, weet u dus waar u terecht kan!!!

Curiosa

Nieuwjaarskaart Guust : Al enkele jaren na elkaar stuurt Informex nv, een firma die voor verzekeringsmaatschappijen schadedossiers van wagens beheert, aan diverse relaties een nieuwjaarskaart met telkens een andere stripfiguur. Vorig sierden de smurfen nog de mooi gedrukte kaart, dit jaar is het de beurt aan Guust. Het is werkelijk een prachtig verzamelstuk geworden, een dubbelgevouwen kaart (14,7 x 20,7 cm), met vooraan het vuurwerk, achteraan ook nog eens Guusts auto met kerstboom, en over de volledige breedte binnenin de gag waarin Guust een nieuwe wagen gekocht heeft, die in een tentoonstellingsruimte gestaan had. De toepasselijke tekst bij dit plaatje : *"Dit wordt een super expertiseformulier!"*. De kaarten zijn genummerd, de oplage is ons onbekend. De kaart zat in een envelop, waarop ook een afbeelding van Guust. (B)

Kiekeboe: het eerste deel uit de Kiekeboecollectie, de hardcoveralbums waarin in chronologische volgorde telkens 5 strips van Kiekeboe staan en die wegens de te hoge prijs niet echt aanslaat bij het grote publiek, kan nu ook besteld worden bij PhilaStrips, de stripafdeling van De Post. Als extraatje bij dit eerste deel krijg je wel gratis een ex-libris van Kiekeboe, die speciaal voor deze reeks werd ontworpen. Op deze ex-libris wordt tevens een Kiekeboezegel geplakt, voorzien van een speciale stempel. De ex-libris wordt verder ook nog genummerd (op 500 exemplaren) en gesigneerd door Merho. Dit eerste deel van De Kiekeboe-collectie met ex-libris is de jouwe voor 24,76 Euro, inbegrepen de vriendelijke groeten van Phila Strips. (B)

Largo Winch: boekgroothandel Sicri gaf ter gelegenheid van het nieuwe jaar gratis een rugtas van Largo Winch weg. Een mooi cadeau, doch enkel voor de beste klanten wel te verstaan.(B)

Reclamecampagnes

Kuifje-campagne bij D&B: De diensten van de firma Infotrade werden volledig geïntegreerd binnen de multinational D&B (ex-Dun & Bradstreet). Klanten kregen daarom een verwittigingsfolder (21x21cm) toegestuurd met het nieuwe marketinglogo van D&B, waarbij men gebruik maakte van de figuur van Kuifje. De communicatiecampagne spitste zich daarna toe op enkele nationale kranten en marketingmagazines (bijvoorbeeld 1 volledige pagina in Bizz nr 24 van februari 2002), waarbij de Kuifje-figuur veelvuldig gebruikt werd. Reproducties van deze reclamecampagne werden vergroot en als affiches in het bedrijf aan de muur gehangen. Voor de klanten en personeelsleden werd een speciale 2002-kalender ontworpen met een oplage van 1000 exemplaren. De tekeningen werden in een doorzichtig plastieken CD-hoesje geplaatst zodat men ze eenvoudig kan uitklappen. Deze kalender is helaas momenteel niet meer te verkrijgen.(B)

Strip-actie Het Laatste Nieuws: onder de noemer *"De beste Belgische strips ooit! Alle meesterwerken verzameld"*, zat vanaf maandag 21 januari elke dag in Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet een gratis 12 bladzijden dikke stripbijlage in kleur op kwaliteitspapier. In totaal kon je hierdoor tot en met maandag 18 februari 312 bladzijden verzamelen die samen 6 complete stripverhalen vormen. De eerste bijlage is dubbeldik en omvat als extraatje een kort overzicht van de unieke Belgische cultuur van het Beeldverhaal en de top 20 van "De beste Belgische strips ooit". Alle bijlagen kunnen bijgehouden worden in een speciale luxeverzamelmap. Deze kan worden aangekocht aan 4,95 Euro, doch kan je ook gratis krijgen mits opsturen van 4 spaarpunten die je dagelijks van woensdag 16 januari tot en met donderdag 24 januari in de krant aantrof. De 6 stripverhalen die je op deze wijze kan bemachtigen, zijn: *De nare varaan* (Suske & Wiske), *Guust 12* (Guust Flater), *De postkoets* (Lucky Luke), *De erfgenaam* (Largo Winch), *Het gele teken* (Blake en Mortimer) en *De hoofdzaak* (Kiekeboe).

De krantenwinkels kregen gratis een langwerpige affiche en display ter ondersteuning van deze actie en enkele geselecteerden kregen via de post een mooie folder ter promotie van deze actie, met zelfs een bon voor een gratis krant. Tenslotte was er op de commerciële zender VTM ook nog een reclamespot over deze actie te zien. Werkelijk een mooie collectie Belgisch materiaal, waarop de Belgen dan ook trots mogen zijn. (B)

Dommel-actie bij Spar: bij de winkelketen Spar zijn ze dit jaar gestart met een grootscheepse, éénjaar-durende actie rond de strip/tekenfilmfiguur Dommel, wat je trouwens in het vorige nummer van BSM al kon lezen. Wat daar evenwel nog niet bij vermeld stond, is dat er ondertussen reeds een tweede A5-formaat stripfoldertje van Dommel in de winkels werd verspreid waarop ook deze keer weer een mini-stripje staat, bestaande uit 3 opeenvolgende omkaderde en van tekstballon voorziene plaatjes. Met deze eerste actie kan men Dommel-spaarzegels verzamelen welke worden uitgegeven van 7 februari tot en met 3 april 2002. Per aankoopschijf van 10 Euro krijg je namelijk één spaarzegel, doch gelukkig staan er ook wekelijks een aantal producten in promotie waarop extra spaarzegels worden uitgegeven. Deze spaarzegels kunnen dan opgekleefd worden op een speciale Dommel-spaarkaart. Een volle spaarkaart (= 15 spaarzegels) geeft recht op één van de 6 verschillende Dommel-mokken. De volle spaarkaarten zijn echter niet alleen geldig in de Spar-winkels, ook in de vestigingen van Battard en Central Cash kan men ze omruilen tegen een mok. Ter promotie van deze actie werd nog een extra vouwfoldertje verspreid met opnieuw een ander stripje van Dommel en een afbeelding van de 6 Dommel-mokken. Ook in de reguliere reclame-folders van Spar staan tekeningen van Dommel alsmede deze derde strip. Wordt ongetwijfeld vervolgd...(B)

Suske en Wiske-actie bij Fruittella: vorige maand hadden we het al over één speciaal album van Fruittella, ondertussen weten we heel wat meer: bij aankoop van 3 verpakkingen van Fruittella snoep krijg je één exclusief Fruittella-Suske & Wiske stripboek gratis. Er verschenen 2 verschillende titels, namelijk: *Het Onbekende Eiland* en *Het verloren zwaard.*

De actie is gespreid over een drietal maanden, afhankelijk van het winkelpunt waar de actie loopt. De stripboeken worden op het winkelpunt gepresenteerd in een speciaal hiervoor ontworpen display. Het Fruittella-assortiment zelf wordt in de Fruittella-palletdisplay gepresenteerd, met bovenop de display een actiecrowner met betrekking tot deze actie. De albums zelf zijn tweetalig (Nederlands - Frans) met hetzelfde systeem zoals bij de Dash-boekjes waarbij je na omdraaien het verhaal in de andere taal kan lezen, en hebben een formaat van 26 x 20 cm.(B)

Suske en Wiske-actie Dash: de zoveelste ondertussen al: in navolging van de 3 stoffen lappenpoppetjes Suske, Wiske en Schanulleke die je eind vorig jaar kon verzamelen, is het nu de beurt aan de volgende drie lappenpopjes: Lambik, Sidonia en Jerom. Één poppetje gratis bij aankoop van een doos waspoeder van het "Procter & Gamble"-gamma en dit in de vestigingen van de winkelketen Delhaize. Rond deze actie verschenen ook twee displays.(B)

Nieuwe smurfen-actie bij Mc Donald's: in de maand januari kreeg je bij aankoop van een Happy Meal bij de fastfoodketen Mc Donalds opnieuw gratis een smurfenspeelfiguurtje. In totaal moet je acht dergelijke kindermenu's verorberen, wil je de collectie van acht speeltjes compleet hebben. Ook de verpakking van het Happy Meal werd voorzien van Smurfentekeningen. Dus allen smurfen die smurfen...(B)

Reclamestrips in kranten, tijdschriften, enz...

Plopsakrant: sinds een ruime tijd verschijnt deze kinderbijlage met strips van o.a. Kabouter Plop en Samson & Gert in de kranten Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet. Sinds het nummer 89 (meteen ook het eerste nummer van 2002) echter gebeurt dit in een gewijzigde vorm. Het aantal pagina's en de inhoud blijft behouden doch het A4-formaat wordt ingeruild voor een kleiner formaat.(B)

Woef: in het nummer 456 van januari 2002 van dit magazine van de hondenvriend vind je opnieuw in bijlage een gratis 16 pagina's tellende "Woef Junior" met daarin een stripje getekend door Charel Cambré (Streetkids in Suske & Wiske-weekblad).(B)

M-Kids: dit zingende (of kwelende) kindergroepje bracht eind vorig jaar een eerste cd uit. Naast de reguliere versie verscheen er ook in limited edition een dubbel-cd, met hierop enkele extra tracks. In het boekje dat bij deze limited edition zit bijgevoegd, staat een strip van 4 bladzijden getiteld "DE BBQ" en getekend en geschreven door Yurg de Muynck, onder andere bekend door zijn samenwerking met Ikke (Marc Legendre) voor de stripreeks Biebel en zijn album omtrent de Vlaamse zangeres Wendy van Wanten.(B)

De Keiebijter: gratis huis-aan-huis verspreide uitgave (in Helmond en omgeving) van de stichting "De Keiebijters". Dit is een carnavalsvereniging uit Helmond. Het bevat een gekleurde ballontekststrip, getiteld *Een officieus avontuur van Lex*. Tekst en tekeningen van deze één-pagina-strip zijn van Jan Hijman.(NL)

OKA nv: in de omgeving van Zaventem werd huis-aan-huis een affiche van de firma OKA nv verdeeld. OKA is een Belgische winkelketen van tweedehands kantoormeubelen, met onder andere een vestiging in Zaventem. Deze vestiging zal zeer binnenkort verhuizen naar Vilvoorde en daarom houden ze een uitzonderlijke uitverkoop. Deze uitverkoop wordt aangekondigd op de affiche in stripvorm, waarop een hardwerkende mier gepresenteerd wordt.(B)

Algemene OnderwijsBond Nederland: of kortweg AOB is een tweewekelijks verschijnend magazine met een oplage van 77.000 exemplaren welke handelt over, hoe kan het ook anders, onderwijs. Het blad wordt uitgegeven door de algemene onderwijsbond aangesloten bij het FNV te Utrecht en bevat naast illustratief werk van Wim Stevenhagen ook één-pagina-gags van deze ervaren reclamewerk-tekenaar met het onderwijs als onderwerp.(NL)

Reclamestrip-albums

Bob de Kerpel: De extravagante exploten van Bob de Kerpel : in 1998 onderbrak het televisie-weekblad Humo na 16 afleveringen abrupt het Bob de Kerpel-avontuur van de hand van Fritz Van Den Heuvel. Het verhaal geraakt echter toch nog afgerond en werd nu eindelijk uitgegeven door de Hogeschool Gent, waar tekstschrijver en tekenaar Fritz Van Den Heuvel doceert aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Het absurde verhaal werd aangevuld met één-pagina-gags en tekeningen die eerder gepubliceerd werden in "Exploot", het gratis magazine voor potentiële studenten van de Hogeschool Gent. Het boekje verscheen in blauw-wit als tweede deel in de reeks Worx in een oplage van 2.500 exemplaren. Worx is een verzamelnaam voor bijzondere publicaties van talent van de Hogeschool Gent.(B)

Lucky Luke: in de dozen Smacks en Chocos van Kellogg's, zitten nu tijdelijk 6 verschillende te verzamelen ministrip-boekjes van Lucky Luke. Deze boekjes zijn tweetalig (voorzijde = Nederlands, achterzijde = Franstalig) en zitten in gesloten verpakking in de pak met ontbijtvlokken. Op de voorzijde van deze 6 boekjes staat telkens het symbool van Smacks (= een kikker) afgebeeld. Ook in de dozen Honey Pops (nog niet waargenomen) en Choco Pops van Kellogg's zitten er 6 verschillende dergelijke mini-stripboekjes van Lucky Luke.

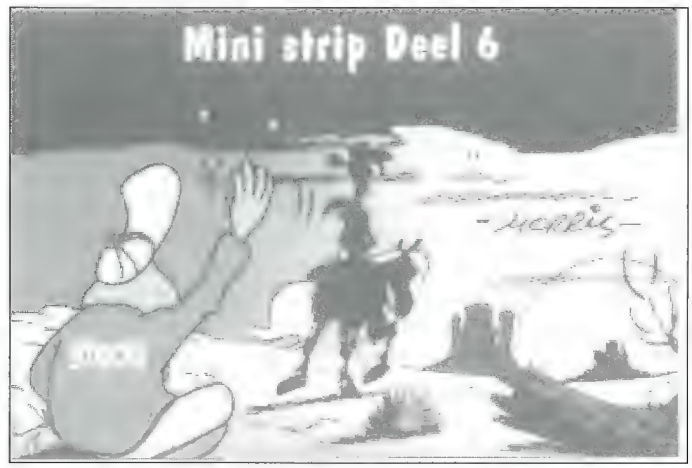

Het betreft hier echter andere verhaaltjes met bovendien op de cover telkens het symbool van Honey Pops (= een bijtje) en Choco Pops (= een aap). In totaal dus 12 verschillende boekjes te verzamelen, te vinden in de dozen van 375 en 750g ook telkens voorzien van enkele Lucky Luke-spelletjes op de achterzijde. Wordt moeilijk compleet te verzamelen dus en zeker voor mensen die niet graag dergelijke ontbijtgranen eten. Ook in Frankrijk is ondertussen een dergelijke actie gestart: gekend is een eerste reeks van 6 verschillende compleet Franstalige mini-boekjes van Lucky Luke, waarvan men telkens één exemplaar gratis krijgt bij aankoop van een doos Choco Pops van 750g. Eigenaardig is wel dat de plastic-verpakking rond deze uitgave dezelfde is als in België, m.a.w. met zowel Nederlandse als Franse tekst. Of er hier ook nog een tweede reeks volgt is ons voorlopig nog niet bekend.(B)

Met dank aan Etienne Hauwaerts, Luc Morjaeu, Cesar Copejans, Rik Callaerts, Wim Huygens, Johan Van Ransbeeck, Jos Greven, Luc Vanleemput, Willem Gay, Peter Vansteenbrugge, Patrick van de Kerkhof en Jean-Pierre Legein.

Uitgelezen

Strijd om de wereldheerschappij

Duitsland 1936, de ambitieuze SS-officier Klaus Von Balder wordt ontboden op het hoogste niveau. Hitlers opdracht luidt: vind de lans van Longinus. Deze lans die de gekruisigde Christus verwondde, bezorgt aan de persoon die ze bezit de wereldheerschappij. Een flinterdun gegeven als start van een nieuwe reeks van Ersel en Ferry. Toch weten deze uiterst vakbekwame heren een extra dimensie aan het verhaal te geven. Niet zomaar een zoektocht, maar eentje die ons leidt van Berlijn tot in het Dal der Koningen in Egypte. Hier is de jonge Franse archeoloog Laurent koortsachtig op zoek naar dezelfde kostbare lans. Of dit nog niet voldoende is, duikt er in de loop van het verhaal nog een derde kaper op. De beeldschone Engelse archeologe Aurora, die in Athene woont en gespecialiseerd is in antieke teksten. Onvermijdelijk zullen hun wegen elkaar kruisen. Als een rode draad doorheen het verhaal loopt professor Hartsteiner, een geheimzinnige geleerde waaraan de drie jongelui, onbewust van elkaars bestaan raad, vragen. Hij lijkt de stuwende kracht achter hun zoektocht, manipuleert het drietal en was zelfs bij hun geboorte aanwezig. Wil hij zelf de heerschappij of heeft hij andere, meer nobele bedoelingen? Scenarist Ferry confronteert de lezer met allerlei mysterieuze gegevens. Af en toe lijken enkele deeltjes van de puzzel in elkaar te passen, maar bij het omslaan van de pagina blijk je op het verkeerde been gezet. Waar alle raadsels ons naartoe zullen leiden, weten alleen tekenaar en scenarist. Het geheel wordt prachtig in beeld gebracht door Ersel, een man die ondanks diverse series bij Glénat nog steeds mooie tekeningen aan het papier blijft toevertrouwen. Een veelbelovende nummer één in een nieuwe collectie! Al denk je af en toe dat Indiana Jones op de achtergrond zou kunnen opduiken. *Willem.*

De zwarte loge : De bewaker van de lans 1, *De broers*
Ersel & Ferry
Uitgeverij Glénat, hc, 11,95 euro.

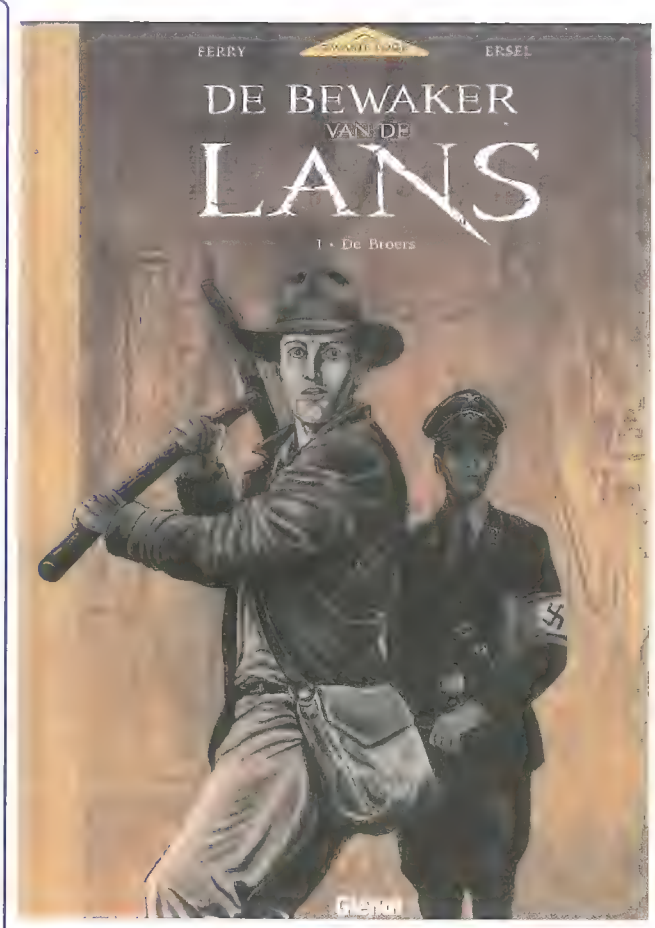

Een rare erfenis

Connemara, juli 1801. Twee mannen op stap worden verrast door een regenbui. Op zoek naar een schuilplaats belanden ze in een verlaten dorp. Na de regenbui vervolgen ze hun tocht door een mistig landschap. Op een scheepskerkhof ontdekken ze een met doodshoofden versierde tempel. Montmartre, juli 1923, de Moulin Rouge. Hier treffen we Emilie, een danseres met heel wat geldproblemen. Problemen die alsmaar toenemen na haar ontslag uit de Moulin Rouge.Maar wie kent het gezegde niet : als de nood het hoogst is, is de redding nabij? Door een erfenis van een haar onbekende oudoom wordt ze bezitster van een landhuis in Ierland. Ze weigert het huis te verkopen en tot haar verbazing schiet de notaris haar zelfs het benodigde reisgeld voor. Als afsluiter van deze raadselachtige erfenis ontvangt ze nog het dagboek van haar oudoom en een horloge. Lezing van het dagboek brengt ons terug bij de twee bovengenoemde wandelaars en de sombere tempel. Een graftempel zoals zal blijken. Door het schenden van het graf en het inpikken van de zich daar bevindende kostbaarheden, komt de tempel tot leven. Scheurende wanden, rondspattende tegels en terugwijkende rotsen bemoeilijken hun vlucht. Zelfs de geest van de in zijn rust verstoorde dode zit hen op de hielen. Met de onrechtmatig verworven kostbaarheden wordt een terrein gekocht, evenals een oud kasteel, gelegen op de heidevelden. Bij het beplanten van de grond groeien bloemen en bomen als kool. Uit de grond borrelen fonteinen op. Alleen de plaats waar de tempel zich ooit bevond, blijft dor en schraal. Florence Magnin, die instond voor scenario, tekeningen en inkleuring, brengt ons een modern sprookje. Een arme jonge vrouw wordt eigenares van een landgoed, de toekomst lacht haar toe. Maar de toekomst heeft soms verrassingen in petto. Wordt Emilie op slinkse wijze gemanipuleerd? Wie zijn de personen die haar weg met argusogen volgen en wie is de jongeman die viool speelt voor elfen en saters? Ik moet je het antwoord schuldig blijven. Moet je maar het tweede deel aanschaffen. *Willem*

De erfenis van Emilie 1: *Het landgoed Hatcliff*
Florence Magnin
Uitgeverij Dargaud, sc 6,5 euro

Een ver reisje

Hoe een eurocentje rollen kan. Een uit zee opgeviste fles voorzien van een opgerold stukje papier, brengt de Kraai weer op het detectivepad. Op verzoek van de pastoor van het gehucht Touzet-Le-Haut, gaat hij op zoek naar diens tweelingbroer Luc. Luc is kampioen flamberen van Frankrijk maar in zijn vrije tijd een notoire oplichter, fraudeur en bedrieger. Los van het feit dat de fles al een jaartje ronddobberde, gaat de Kraai op pad. Gesponsord met geld van de pastoor uit diens jackpot, beter bekend als de eenarmige bandiet, discreet opgesteld in een biechtstoel, wordt het zelfs aangenaam reizen. Fluks reist de Kraai af naar het eiland Madeira. Een snel einde van een eenvoudig klusje, hoor ik je luidop denken. Helaas waarde lezer, vergeet niet dat een strip meestal tweeënveertig of achtenveertig pagina's beslaat. Niks fluks einde dus. Aangekomen in Madeira blijkt de vogel gevlogen.

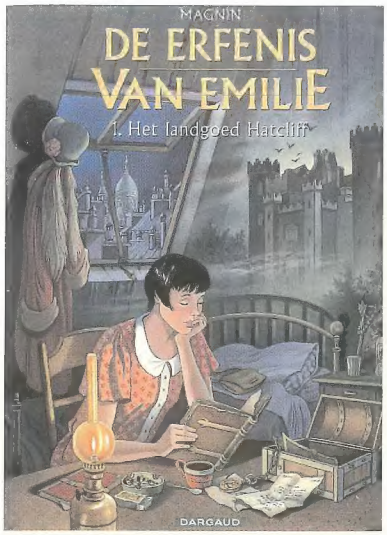

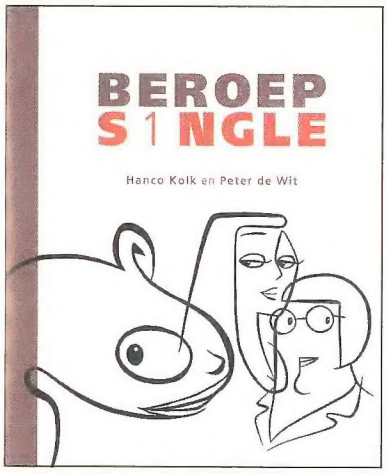

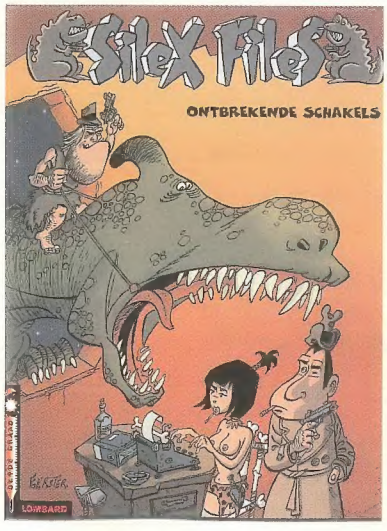

Uit vrije wil of gedwongen, wie zal het vertellen? Het spoor loopt dood. Het onderzoek heeft af te rekenen met een dipje, een voorlopige rustpauze wordt ingelast. Voor een bekwame detective is rust meestal van korte duur. Tijdens een stikdonkere nacht wordt de Kraai ontvoerd en netjes afgeleverd bij Jaime Alvaro, bezitter van praktisch de ganse westkust tussen Porto Moniz en Ribera Brava.
Hij beschikt over informatie die de Kraai weer een stapje verder weg van huis voert. Luc werd betrapt door Alvaro bij het opvrijen van diens vriendin. Als dank voor bewezen dienst werd Luc een enkel reisje aangeboden naar Amazonië. Hij kwam behouden aan, wist zijn bewakers te verschalken en werd opgeslokt door de groene hel. Aan de Kraai de opdracht om Luc weer te vinden, in gezelschap van Abel, een medewerker van Jaime Alvaro. Of het ooit zo ver komt laat ik in het midden, aan de lezer de zware taak om deze zaak verder uit te pluizen. Willem.
Spotlight Dupuis
De Kraai 4:
De Kraai in de puree
Lax
Uitgeverij Dupuis, sc 4,50 euro.

Eenzame hartenbureau

Hanco Kolk en Peter de Wit zijn niet aan hun proefstuk toe. Beiden zijn ze makers van humorstrips, maar dan humor met een cynisch ondertoontje (Gilles de Geus, Sigmund). Bij hen wordt de pointe van de gag netjes uitgewerkt, het eindplaatje is dan meteen ook goed raak. Zo ook bij hun nieuwste product, *Single*. Geen ouderwets stukje zwart vinyl gevuld met muziek, maar gags gevuld met de avonturen van drie eenzame dames, alleenstaand en steeds op zoek naar de prins hunner dromen. Als die langverhoopte prins zich dan aanmeldt, is er steeds wel een klein foutje aan. Is het niet de te snelle seks, dan gaat het wel om zijn gebrek aan intelligentie. Waarna het weer jammeren wordt en vlijtig contactadvertenties uitvlooien. Ach, wat zijn ze toch eenzaam onze singles, geen man vindt hen een blik waard. Ze zijn de verschoppelingen, de eeuwige tweedes op het pad der liefde. Ze wentelen zich in zelfmedelijden, maar knipt één of andere vent met zijn vingers, dan gaan ze netjes rechtop zitten en pootjes geven. Zo ontwaken ze wel eens naast een illustere onbekende na een nachtje zwaar doorzakken. Hanco Kolk en Peter de Wit buiten dit thema gretig uit. Niets gaat hen te ver of is hen te gek om de draak te steken met de singles. Zij beelden deze dames uit als steeds op zoek en slechts denkend aan één ding, namelijk het veroveren van een man en dan liefst eentje met veel poen. Vermoedelijk gaan vele dames, bij het lezen van deze strip, de tekenaars niet echt op handen dragen. Ze worden immers afgeschilderd als een zootje niet aan de man rakend vee. Heren tekenaars, barricadeer jullie brievenbus, de postbode draait wellicht overuren om de niet te stuiten vloed van boze brieven af te leveren. *Willem.*
Beroep Single 1
Hanco Kolk & Peter de Wit
Uitgeverij De Harmonie, sc 11,27 euro.

Een saaie detective

Humor in strips is een ernstig vak. Dat is een grondregel waaraan de Collectie Derde graad volledig voorbijgaat. Met uitzondering van de series *Govert Suurbier* en *Volle melk* is het huilen met de pet op. Dat is geen verwijt aan het adres van uitgeverij Lombard. Verre van dat. De Vrolijke Vlucht - reeks van uitgeverij Dupuis lijdt trouwens aan hetzelfde symptoom van bloedarmoede. Vermoedelijk zorgt de nieuwe serie *Silex Files* niet echt voor het levensreddende infuus. Even het verhaal schetsen, dat zich in de prehistorie afspeelt. Rex Raw vindt het eerste detective- bureau uit op aarde. Dit in samenwerking met zijn secretaresse Uma Pooh, die van een ogenblik van onoplettendheid van Raw gebruik maakt om zijn klantjes in te pikken.Een detectiveverhaal, zelfs humoristisch gebracht, gaat er steeds in als zoete koek, zou men denken. Helaas, driewerf helaas. Niets aan stereotiepen en idioterieën wordt ons bespaard. Raw is in de prehistorie voorzien van de nieuwste snufjes. Een uzi, soort van vogel die razendsnel silexkogels kan afvuren, een mobieltje, ook GSM genoemd die zich met een Packaar verplaatst. Kortom, het leven biedt Raw alle mogelijke luxe. Zijn werk wordt echter grondig bemoeilijkt door zijn conciërge, die hem steeds achter de vodden zit wegens achterstallige huur. Dit geldt eveneens voor Dino Kanino, een obscure gangster met dito lijfwacht, aan wie Raw achterstallige speelschulden moet ophoesten. Laten we vooral de corrupte commissaris Kostaar niet vergeten en vamp Tara Krom, die alle verleidingstechnieken uit haar trukendoos uitprobeert om toch maar de uitvinding opnieuw in handen te krijgen van haar man die door een tyrannosaurus opgeslokt werd. Tot besluit wordt er als kippen zonder kop van hot naar her gehold, ontdekt men nog een vreemde sekte, die als klap op de vuurpijl nog snel een vulkaanuitbarsting veroorzaakt. Zelfs de herhalingen van de oeroude serie *The Flinstones* op tv bevatten meer inspiratie dan deze Silex Files. *Willem.*
Derde graad, Silex Files 1, *Ontbrekende schakels*
Foerster
Uitgeverij Lombard, sc 4,99 euro.

AGENDA Stripevenementen

tot 28 maa 2002 **Antwerpen**
Kiekeboe Zilver. Tentoonstelling in de Arenbergschouwburg in het kader van 25 jaar Kiekeboe. Gratis toegang. Info: 03/202.46.11

tot 14 apr 2002 **Leuven**
Retrospectieve Dupuy-Berberian. Het alledaagse in het Franse Beeldverhaal. Organisatie: VZW Beeld Beeld, Tweebronnen en Cultuurcentrum Leuven. Openingsuren: 12:00-18:00. Maandag gesloten. Voor meer info: Toerisme Leuven, Grote Markt 9, 3000 Leuven. Tel.: (016)21 15 48. Fax: (016)21 15 49; e-mail: **rita.geleyns@leuven.be**

02 maa 2002 **Namur**
Stripfestival te Emines (Namur) met signeeracties van 14u tot 18u. Autosnelweg E411-E42, afrit 12. Worden verwacht: Swijsen, Bodart, Kas, Burton, Pierret, Osi, Zanon, Marchal, Ers, Dugomier, Carin, Caryn, Henriet, Roels, Henrard, Vertonghen, Nancy Pierret, Melody Lambert, Mannisi. Beursinfo: 081/21.31.65 (Rodolphe Cuvelier)

03 maa 2002 **Bochum (D)**
Vervolg van de 18de internationale film- en stripbeurs in de Ruhrlandhalle. Toegang van 11u tot 17u.

03 maa 2002 **Leiden**
16de Leidse stripdag, en dit van 12u tot 17u. Inkom gratis. Inlichtingen zijn verkrijgbaar bij de Leidse Stripshop, (0032)(0)71-512.18.02 of info@leidsestripshop.demon.nl

9 en 10 maa 2002 **Wilrijk**
14de editie van de Wilrijkse stripdagen georganiseerd door onze vrienden van 't Vlaams Stripcentrum, nieuwe locatie Boomsesteenweg 337. Van 10u tot 17u. Beursinfo: 03/827.44.26 – **http://stripdagen.stripcentrum.org** - ***Brabant Strip is aanwezig.***

10 maa 2002 **Münster (D)**
13de internationale film- en stripbeurs in de Münsterland Halle. Toegang van 11u tot 17u.

16 maa 2002 **Zwolle**
5e Oost-Nederlandse stripboekenbeurs in de Broerenkerk te Zwolle. Paul Geerts signeert van 14.00 tot 16.00 Uur. Informatie en reservering: Willem Hageman 038-4221077; Harry Timmerman 06-20998811

17 maa 2002 **Breda**
De Brabantse Boekenberg. Tweedehands, verzamelwaardige-, oude- & antiquarische boeken, strips, prentbriefkaarten, enz. in het Gemeentelijk Sportcentrum De Scharen, .Claudius Prinsenlaan / Topaasstraat (bij het Casino, afslag 15 Bavel. Van 10.00 tot 16.30 uur.

Brabant Strip ledendag West-Vlaanderen

Lichtervelde

Op 3 maart 2002 kan je weer terecht in zaal "Ten Boomgaerde" in de Boomgaarstraat van 14 tot 18u voor een gezellige ledenbijeenkomst. Voor leden van Brabant strip is zowel de toegang als het gebruik van tafels om ruilmateriaal uit te stallen gratis, met dien verstande dat de beschikbare ruimte verdeeld wordt over alle deelnemers. Routebeschrijving op pagina 3.

Tafel reserveren bij Filip Vanderper (051/724136 na 18uur) of e-mail: **filip.vanderper@skynet.be**

23-24 maa 2002 **Embourg (Chaudfontaine)**
9de feest van het boek en het stripverhaal van 10u tot 18u in het Domein van Sartay te Embourg (prov. Luik). Er is een grote signeeractie (elke dag meer dan twintig tekenaars). Eregast is Jacques Martin. Beursinfo: O4/365.29.31 of surf naar **http://users.swing.be/fetelivreas**

23-24 maa 2002 **Utrecht**
Grote internationale verzamelmarkt (niet alleen strips) in de Veemarkthal gelegen aan de Sartreweg, nabij rotonde De Berenkuil. Toegang van 9u30 tot 17u.

23-24 maa 2002 **Antwerpen**
4de editie van de Collector Fantasies in het Bouwcentrum, Jan Van Rijswijcklaan 191. Buiten strips vindt je ook platen, flippers, juke-boxen, comics, enz...Beursinfo: tel 03/383.06.15, fax 03/353.39.31, website: **www.collector-fantasies.com**

07 apr 2002 **Dortmund (D)**
24ste internationale film- en stripbeurs in de Westfalenhalle. Toegang van 11u tot 17u.

14 april 2002 **Leuven**
Jaarlijkse stripbeurs georganiseerd door stripclub Tafelrond in zaal Het Bad, Martelarenlaan te Kessel-Lo, net achter het station van Leuven. Stripverzamelaars en sympathisanten voor de ruilbeurs kunnen hier terecht van 10 tot 17 uur. Info & inschrijvingen: Hendrickx Jean-Pierre, tel: 016/23.65.97.

20-21 apr 2002 **Brussel**
Strip- en collectiebeurs in het Autoworld museum, Jubelpark, onder het voorzitterschap van Jacques Martin. Open van 10u tot 18u. Méér dan 60 tekenaars worden verwacht. Info: 02/649.15.83 of 071/31.20.55

27 apr 2002 **Gent**
10de Casto veiling in het KUC, Kortrijksepoort 254.

27 en 28 apr 2002 **Herne (D)**
18de internationale Film- en stripbeurs in het Kulturzentrum. Toegang van 11u tot 17u.

28 april 2002 **Opwijk**
Jaarlijkse stripbeurs georganiseerd door jeugdclub Nijdrop. OPGELET!! Nieuwe locatie, nl in de schoolgebouwen van het VKO, Kloosterstraat 42. Beursinfo: tel. 052/35 61 65, fax 052/35 19 47, e-mail **nijdrop@skynet.be**, of surf naar **www.nijdrop.be** - ***Brabant Strip is aanwezig.***

04 en 05 mei 2002 **Damme**
Jaarlijks stripfestival. Verdere gegevens volgen.

26 mei 2002 **Antwerpen**
2de strips- platen en Cd beurs in sportzaal Schijnpoort, Schijnpoortweg 55 (achterkant sportpaleis). Organisatie: vzw De Stripvrienden. De opbrengst van "strips met een hart voor kinderen" is dit jaar ten voordele van M.E. patiëntjes (beter gekend als het chronisch vermoeidheidssyndroom). Verdere info i.v.m. de geplande activiteiten volgt.
Beursinfo: Frank Van Bergen: 0486/314588,
e-mailadres **info@stripsmeteenhart.org**,
of surf naar **www.stripsmeteenhart.org**.

26 mei 2002 **Brussel**
13de editie van het "Stripfestival Ganshoren-Brussel". Het festival krijgt tevens een nieuwe lokatie, met name het voorpark van de Basiliek te Koekelberg. Tal van attracties worden voorzien. Festivalinfo: GC De Zeyp tel. 02/422.00.11 – fax 02/422.00.12 **dezeyp@vgc.be**

2 juni 2002 **Kruibeke**
7de stripbeurs in de gemeentelijke basisschool in de Bazelstraat. Toegang van 10u tot 18u. Komen signeren: André Benn, Biddeloo, Got, Kiko, Morjeau, Eddy Paape, Stallaert, Studio Max. Info: 0486/744.899,
Mercatorstripbeurs@yahoo.com, of surf naar
http://www.geocities.com/mercatorstrip/beurs.htm - ***Brabant Strip is aanwezig.***

2 juni 2002 **Vielsalm**
3de groot stripfestival in zaal "Sacré Coeur" van 10u tot 18u. Komen signeren: Krestchan, Paape, Di Sano, Paulis, Jarry, Zanon, Duchateau, Weinberg, Jarbinet, Van Linthout, Walthéry, Hausman, en vele anderen. Signeeracties van 14u tot 17u30. Organisatie: "Cercle le 9ieme art du Val De Salm asbl"; inlichtingen: 080/21.52.79 na 18u.

16 juni 2002 **Kalmthout**
5de stripbeurs van 10u tot 17u. Opgelet! Nieuwe locatie, nl. in de gemeentelijke sporthal "GITOK", Vogelenzangstraat. Beursinfo: 03/666.67.83 (Jan Francken), Danny Deckers (011/72.65.63) of mail naar **stripkalmthout@hotmail.com**

29-30 Juni 2002 **Zulte**
5de stripbeurs in de gemeentezaal "Fiertelhof", Staatsbaan. Openingsuren: za van 14u tot 19u en zo van 10u tot 19. Op zondag signeren o.a Dirk Stallaert, Ferry, Luc Morjeau, Hec Leemans, Willy Degryse, Jeroen Janssen en Patrick Roelens hun werk vanaf 14u.
Beursinfo: Roland Guillemijn (tel 56/60.52.89)

14jul tot 06 aug 2002 **Middelkerke**
Jaarlijks stripfestival. Uitreiking Gouden Potlood op 26 juli. Inhuldiging standbeeld Suske en Wiske op 27/7. Stripantiekmarkten op 20/7, 10/8 en 31/8.

20 en 21 jul 2002 **Contern (Lux)**
9de festival van het Stripverhaal. Surf ook eens naar hun schitterende website **www.bdcontern.lu**

19 aug 2002 **Kampen**
Het 4de Kamper stripspektakel van 10u tot 17u. De toegang is vrij. Tekenaars worden verwacht.
Beursinfo: Organisatie Stichting Promotie Kampen, p/a "ERWIN" strip- en boekantiquariaat. Tel. 00 31 38 3320997, fax 00 31 38 4600874,
e-mail: **e.bastiaans@home.nl**

08 sep 2002 **Mechelen**
Stripbeurs georganiseerd door Comic Strips in C.C. Spinoy "Onder den Toren" van 10 tot 18 u. Ter gelegenheid van de beurs zal Jan Bosschaert een exclusieve affiche ontwerpen die ook zal te koop worden aangeboden. Bovendien maakt Jan ook een exclusieve ex libris. Komen alvast signeren: Jan Bosschaert, Paul Geerts, Mark De Bel, Bart Van Tieghem en Mario Boon. Voor beursinfo : **vhammee@pandora.be** of Comic Strips 015/420650 ('s namiddags)

28 en 29 sep 2002 **Arnhem**
Stripfestival in de Arnhemse Rijnhal.
Verschillende tekenaars worden verwacht. Meer info: **www.stripfestijn.nl** of **info@kartoen.nl** (0031) (0)313 479592.

13 okt 2002 **Aarschot**
Internationale strip- en platenbeurs van 10u tot 18u in de stadsfeestzaal, Demervallei 14. Leemans en Leonardo komen signeren. Er is tevens een tentoonstelling rond Lucky Luke. Beursinfo: 016/50.20.79 of 0495/21.01.63 (Kurt Discart).

12-13 okt 2002 **Utrecht**
Grote internationale verzamelmarkt (niet alleen strips) in de Veemarkthal gelegen aan de Sartreweg, nabij rotonde De Berenkuil. Toegang van 9u30 tot 17u.

17 nov 2002 **Vilvoorde**
Jaarlijkse stripbeurs in de zaal Star, Nowlet de Brauwerestraat. Verdere info volgt.
Beursinfo: 02/252.21.68 (Eric Silverans). ***Brabant Strip is aanwezig (John).***

Elke maand weer de compleetste agenda van stripactiviteiten!
Organisatoren sturen info schriftelijk naar :
Brabant Strip Agenda, p/a Michel Sels,
Kreupelstraat 144 te 1980 Eppegem,
tel : 015/62.33.89 ; Fax : 03/256.47.53 ;
e-mail: **michel.sels@pandora.be**
De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Maby C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

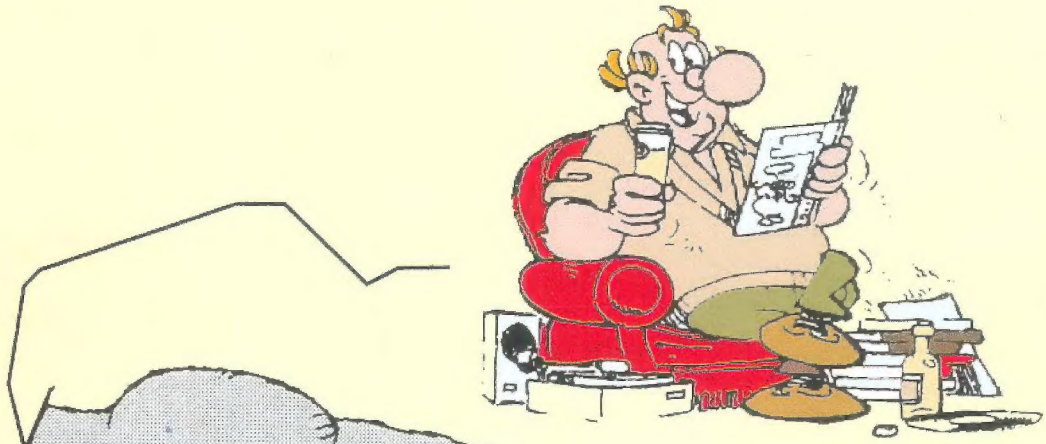

J.B. Nowélei 52 - 1800 Vilvoorde

Tel. 02/251 91 86 / Fax. 02/253 45 94

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19